

O BOHATSTVE

A SPRÁVNOM PREŽÍVANÍ ŽIVOTA

Neale Donald Walsch

1999

2001

2007

www.andele-svetla.cz

www.vesmirni-lide.cz

**TYTO INFORMACE JSOU VHODNÉ
PRO VOLNÉ ŠÍŘENÍ SVĚTLA.**

www.andele-svetla.cz

**THESE INFORMATION ARE APPROPRIATE
FOR FREE SPREADING LIGHT**

www.angels-light.org

*Z anglického originálu: **ON ABUNDANCE AND RIGHT LIVELIHOOD***

TEXT NA ZADNEJ STRANE OBÁLKY

Neale Donald Walsch

O bohatstve

***Neale Donald Walsch**, autor svetového bestselleru **Rozhovory s Bohom**, v knihe **O bohatstve** ponúka nové pohľady na podstatu vecí spätých s bohatstvom a správnym prežívaním života a čo sa skrýva za predstavou, ktorú ľudia zvyčajne vyjadrujú slovami „dobre si žiť“.*

Venované

*Dr. Leovi Bushovi a Lethe Bushovej, ktorí nezištne
rozdávajú všetko, čo v nich je a čo majú.
Bohatstvo, ktoré tak krásne prejavujú a ktorého sa im po celý
ich šľachetný život aj spätne dostáva, slúži všetkým, ktorí
majú tú česť ich poznať, ako vzor a inšpirácia.*

(*)

NA ÚVOD

Najväčšou iróniou ľudského života je skutočnosť, že to, po čom všetci túžime, každý z nás vlastne má. Naozaj máme dostatok všetkého, čoho by sme si tak hojne želali mať. Možno neveríte, že táto pravda sa týka aj vás a všetkých tých, ktorých poznáte či stretávate vo svojom okolí, no tak či tak, toto tvrdenie je pravdivé; to len náš spôsob myslenia nám nahovára, že to tak nie je, a vyvoláva zdanie, že naša skúsenosť a skutočnosť je iná.

Mimoriadnu úlohu v tom, ako berieme život, zohráva osobné hľadisko každého z nás. To, čo jeden nazýva „nedostatkom“, je pre iného „hojnosťou“. A tak naše vlastné zadefinovanie si istej skutočnosti vytvára našu vlastnú osobnú skúsenosť. Človek sa časom vo svojich definíciách - v tom, čo ja nazývam jednoducho rozhodnutím sa pre niečo - utvrdzuje a znásobuje ich platnosť. Veci sa majú tak a tak, vravievame, a napokon sa presne tak aj vyvinú.

*Ako som na to prišiel? Nuž, som dobrý poslucháč. Viete, vždy sa ľudí pýtam, čo je to bohatstvo, aké sú hodnoty života, čo predstavujú peniaze a blahobyť, pýtam sa na všetky tie veci späté s predstavou, ktorú ľudia zvyčajne vyjadria v slovách „dobré si žiť“. Pred rokmi sa mi začalo dostávať odpovedí na tieto otázky. Verím, že sa mi ich dostalo od Boha. V tom čase, keď som sa ich dozvedal, ma tieto odpovede tak ohromili a oslovili, že som sa rozhodol ich písomne zaznamenávať. Tak vlastne vznikla séria kníh **Rozhovory s Bohom**, ktoré sa stali celosvetovým knižným bestsellerom.*

Nie je nevyhnutné, aby ste sa pridali ku mne a uverili zdroju mojich odpovedí len preto, aby ste z nich aj vy mali nejaký úžitok. Nevyhnutné je to, aby ste ostali otvorení voči možnosti, že aj v otázkach bohatstva zrejme existuje niečo, čo väčšina ľudí ešte celkom dobre nepochopila, a pochopenie toho niečoho by mohlo všetko zmeniť.

*Práve touto problematikou sa zaoberala skupina približne štyridsiatich ľudí, ktorí sa v januári 1999 zišli neďaleko kalifornského San Franciska, aby spoločne so mnou hlbšie skúmali, čo nám na tému bohatstva a správneho prežívania života majú čo povedať **Rozhovory s Bohom**. O svoje poznatky z tejto problematiky som sa so spomínanou skupinou ľudí podelil prostredníctvom dialógu a odpovedí na ich otázky, tak ako sa postupne vynárali v priebehu nášho stretnutia. Osobná zaangažovanosť prítomných a naša vzájomná*

súčinnosť v toto popoludnie vytvárali priam elektrizujúci zážitok, ktorý sa prejavoval v nehatenom prúde pozoruhodných objavných poznatkov, ktoré sa nám podarilo zachytiť - a som nesmierne šťastný, že sa tak stalo - na audiokazety a videokazety, ktorých upravené knižné verzie sa práve vydávajú.

Táto kniha je teda transkripciou videoprodukcie spomínaného podujatia a nazdávam sa, že čitateľovi ponúkne oveľa prirodzenejší, voľnejší a podnetnejší štýl, ako to býva pri bežných textoch písaných výhradne na knižné vydanie. A keďže formát knižných stránok nelimituje faktor času a produkčných obmedzení, mohli sme do tohto knižného vydania zahrnúť aj taký materiál, ktorý nenájdete na tej istej audio- či videoverzii, lebo tá musela byť nevyhnutne skrátená a upravovaná práve v dôsledku spomínaných produkčných limitov.

Rozhovory s Bohom nás v zásade upozorňujú, že väčšina z nás ľudí nechápe, čo je skutočnou podstatou bohatstva, ktoré si mylíme a neraz stotožňujeme s peniazmi. Ak sa však dobre zamyslíme a zvážime, v čom tkvie podstata a význam bohatstva, a rozhodneme sa oň ochotne podeliť s každým človekom, s ktorým sme v živote nejako spätí, zistíme, že to, čo sme si **mysleli**, že predstavuje bohatstvo - teda peniaze - k nám potom prichádza samovoľne. Tak ako sled udalostí, ktoré sa práve odohrávajú, čo však mnohí z nás zrejme nepripúšťajú. Keď totiž myslíme na peniaze, predstavujeme si, že v sebe zosobňujú takú realitu a energiu, ktoré stoja mimo Boha, ktoré sú mu cudzie. A predsa, vo vesmíre neexistuje nič, čo by bolo mimo Boha, čo by nebolo Jeho **súčasťou**. Takže len čo pochopíme, že peniaze sú súčasťou toho, čím je Boh, náš postoj k peniazom sa zmení. Uvedomíme si, že vlastne len umocňujú Božiu dokonalosť a prestaneme sa na ne pozerieť ako na príčinu všetkého zla. Takéto chápanie tejto problematiky môže priniesť úžasné výsledky.

Zažívať bohatstvo v celej jeho šírke a formách **je možné** a neobyčajné nahliadnutia do **Rozhovorov s Bohom** nám ukazujú ako na to.

V tejto knihe vám ponúkam svoje pohľady na podstatu vecí spätých s bohatstvom a správnym prežívaním života tak, ako som sa k nim dopracoval a ako som im porozumel. O svoje poznatky sa s vami podelím vo všetkej skromnosti a pokore, priamo a úprimne, tak ako to cítim vo svojom vnútri, pritom s nádejou, že ak vás osloví aspoň jeden môj komentár a načrtne pred vami nové obzory poznania či naširoko roztvorí bránu k radostnejšiemu prežívaniu života, potom budú pre vás tieto poznatky prospešné.

Neale Donald Walsch
júl 1999
Ashland, Oregon

O BOHATSTVE A SPRÁVNOM PREŽÍVANÍ ŽIVOTA

Dobrý deň, rád sa tu s vami všetkými stretávam. Vitajte. Dobrý deň, drahá - to je moja manželka. Takže ešte raz každému dobrý deň, i keď bez toho drahý, drahá, hoci ma to láka osloviť takto každého jedného z vás.

Predpokladám, že vás asi zaujíma, prečo sme sa tu zišli. Nuž, presne to isté zaujíma aj mňa. Svoje rozprávanie by som rád začal odvíjať od istej udalosti, ktorá sa mi prihodila pred šiestimi či ôsmimi rokmi, a prostredníctvom svojich zážitkov a skúseností s ňou spätými by som vás potom vrátil späť do prítomnosti, aby som vám tak priblížil, čo všetko tá udalosť pre mňa a môj život znamenala. Takže sa porozprávajme o istých špecifických témach, cez ktoré, ako dúfam, spoločne prideme k novým poznatkom.

Ste nesmierne milí, že ste sa práve dnes rozhodli byť spolu so mnou v tejto miestnosti. Naozaj ste úžasní, že ste sa rozhodli byť na tejto planéte spolu so mnou teraz, v tomto čase. Sú to veľmi, veľmi významné časy. Presne to isté síce vravievajú ľudia po celé stáročia a skutočne sú o tom aj pevne presvedčení. Ja však nie som si až taký istý, či to naozaj vždy platilo tak ako práve teraz.

Dnes tu, na našej planéte, žijeme v takých časoch, keď naše rozhodnutia a voľby majú výrazný dopad a neobyčajný účinok na životy ľudí, životy, ktorých sme vlastne spoločnými tvorcami. Je preto naozaj dôležité, že sa schádzame v skupinách, ako je i tá naša, alebo aj väčších či menších, kde sa spoločne delíme o svoje poznatky, zážitky a životné skúsenosti, pričom si ešte zreteľnejšie uvedomujeme vlastnú spolupatričnosť, to, čo máme všetci spoločné a čo nás navzájom spája. Keď zistíme, že sme v čomsi rozdielni, iní, nič to - tešme sa z tejto rozličnosti. Ak sa totiž nenaučíme brať našu rozdielnosť či inakosť celkom prirodzene a tešiť sa z nej, nebudeme vedieť nič na tomto svete rozlišovať. A vy ste sem prišli nato, aby ste vedeli rozlišovať a sami tvorili tú inakosť. Aj preto ste tu, v tomto tele a v tomto čase. Aj preto ste práve na tejto planéte a práve v tejto chvíli. A či to už viete, alebo nevíte, prišli ste na tento svet s istým ohromným zámerom. Pre väčšinu ľudí - ak ste takí ako ja - je tento zámer oveľa výraznejší, ako by ste si pôvodne mysleli alebo predstavovali.

Začnime s tým, že váš život nemá s vami nič spoločné. Toto tvrdenie môže celkom zmeniť váš názor na to, čo tu na tomto svete vlastne robíte. A pokračujme, váš život nemá nič spoločné s vaším telom. Aj toto tvrdenie môže zmeniť váš názor na to, čo tu na tomto svete vlastne robíte. Väš život má však čosi spoločné so zámerom, ktorý vám bol daný vami samými, presnejšie tou časťou vášho ja, ktorú sme si my ľudia vo svojej reči nazvali dušou, vlastnou dušou.

Ako pozorujem ľudí, prichádzam na to, že je medzi nimi len veľmi málo takých, ktorí sa počas celého svojho života zaoberajú zámermi vlastnej duše. Ja sám viem, že ani ja k nim nepatrím. Väčšinu svojho života som venoval zámerom svojho ega, svojho rozumu a svojho tela - inými slovami tej časti svojho ja, ktoré som považoval za to najvlastnejšie, kto ja naozaj som. Nuž a zámerom svojej duše - teda tej ozajstnej príčine, prečo tu na tomto svete vlastne som - nevenoval som veru nijakú väčšiu pozornosť. No a práve tí z nás, ktorí sa zaoberajú tou pravou príčinou, prečo sme na tomto svete, začínajú tento svet neobyčajne ovplyvňovať - ich pôsobnosť siaha za hranice čohokoľvek možného, čo si len viete predstaviť. Je to akoby ste sa zrazu ocitli na samom okraji priepasti, na... na akomsi rozhraní dvoch svetov. Je to asi tak, ako to raz vyjadril Apollinaire:

„Podťe až na samý okraj.“

„Nie, nemôžeme. Máme strach.“

„Podťte celkom na okraj.“

„Nie, nemôťžeme. Spadneme.“

„Podťte až na samý okraj.“ A oni ťšli. A on ich **posotil** A oni vzlietli a lietali.

Medzi nami sa náťjde málo, len veľmi málo takých, ktorí sú už teraz pripravení vzlietnuť a lietať, ktorí sú, ako povedal Gene (Roddenberry), pripravení ísť tam, kam sa ešťe nijaká ľudska bytosť nedostala - jednoducho takých, ktorí sú hneď teraz skutočne vnútorne vybavení na vzlet a zároveň ochotní pojať naň, na ten fantastický let, čo ozaj zmení tento svet, všetkých tých, s ktorými je späťý ich život. Nuť a práve po tieto dni a práve v týchto časoch budete mať aj vy možnosť rozhodnúť sa, či sa stanete jedným z tých mála vyvolených - a mal by som hneď dodať, že vyvoleným na základe svojho vlastného rozhodnutia, teda vyvolený samým sebou, nie kýmisi iným. Toto je totiž akási volenka pre samého seba; samorozhodovací proces. Jedného rána sa zobudíte, pozriete na seba do zrkadla a povieťte si: „Vybral som si seba. Rozhodol som sa byť samým sebou. Áno, to som ja.“ Akoby tu ťšlo o hru na skrývačku, lenťže iba s jedným hráčom. „Toto som ja.“

Naozaj sa ten proces dosť podobá na známu detskú hru, ktorú istotne všetci poznáte. Deti ju rady hrávajú s oduťševnením a radosťou, no v tej našej hre na skrývačku je len jeden hráč. Takťže sám sa pred sebou schovávate a sám seba aj musíte nájsť. „Toto som ja.“ „Áno, to si ty.“ „Vrelá vďaka.“

Takťže po tieto dni a v týchto časoch sa musíte rozhodnúť a vybrať si samého seba. Alebo aj nemusíte, ak nechcete. Je to len a len **vaša** vec; ako chcete. Ak ste si však práve na túto hru vybrali samého seba, časom prídete na to, že ste sa pričinili o vlastné odpúťtanie sa od svojich predchádzajúcich predstáv, myťšlienok, názorov a presvedčení späťých s tým, čo tu na tomto svete vlastne robíte, a prečo ste sa dostali práve do tohto svojho tela v tomto čase a na tomto mieste. Celkom zmeníte svoj názor na všetko, čo ste si o tom predtým mysleli. No a práve tak zistíte, že váš život naozaj nemá nič spoločné či už s vami, alebo s vaším telom.

Iróniou však je, že v okamihu, keď sa rozhodnete a napokon aj uznáte, že váš život nemá nič spoločné ani s vami, ani s vaším telom, práve vtedy sa vám a vášmu telu **automaticky** dostane všetkého, po čom ste vždy tak veľmi túľžili, a získate všetko, po čom ste sa predtým silou-mocou pachtili, o čo ste tak neúnavne boľžovali. Lenťže vám už na tom nebude záleťžať. Jednoducho preto, lebo to všetko už viac nepotrebujeťte. Samozrejme, potešíťte sa, ale naozaj to už nebudete potrebovať. Konečne bude koniec vášmu bezduchému pachteniu a zápasu so životom.

Zároveň to však bude ešťe len začiatok pre stovky, tisícky a možnoťže aj milióny tých ľuďi, ktorých životov sa budete nejako dotýkať. A budete ich stretávať každý deň -ľuďi, pre ktorých sa ich vlastný vnúťorný zápas ešťe len začína a ktorí urobili ešťe len zopár prvých krôčikov na ceste späť domov k sebe. Títo ľuďia budú vystierať ruky -tak ako aj vy - obrazne, ak nie doslova, ba neraz práve skôr doslova: vystrú ruky a budú sa rozhľiadať vôkol seba v nádeji, že náľđu niekoho, kto smerom k nim natiahne pomocnú ruku a povie: „Podť, nasleduj ma.“ Niekoho, kto sa **odváža** povedať: „Ja som cesta a život. Nasleduj ma.“

Toto môže niekomu vyznieť priveľmi náboťžensky, lenťže to je len tretia a zároveň posledná etapa tej detskej hry, ktorú sa s nami bude hrať to večné dieťa v nás, v našom vnúťtri, ktorým nie je nikto iný ako naša vlastná duša. Teraz to však už nie je **ukryť sa a hľadať sa**, ani **áno, to si ty**, ale teraz je to už **nasleduj svojho vodcu**.

Nasleduj svojho vodcu. No a tým vodcom si pritom ty sám. A my sa ťa chystáme nasledovať. Chystáme sa kráčať v твоich ťšlapajach; vybrať si to, čo si si zvolil ty; rozhodovať sa tak, ako

si sa rozhodol ty; vyslovovať to, čo povieš ty. Chystáme sa dotýkať tohto sveta tak, ako sa ho dotýkaš ty. Chystáme sa ťa nasledovať a riadiť sa tebou.

Keby ste sa domnievali, že vás v dnešný deň pozoruje celý svet a nasleduje váš príklad vo všetkom, na čo si len pomyslíte, čo vyslovíte a čo urobíte, zmenilo by to nejako priebeh vášho prežívania tohto dňa ? Zrejme niektorým z vás áno, aspoň trochu.

Tak teda vedzte, že celý svet vás nasleduje, či už o tom viete, alebo nevíete. A to je to veľké tajomstvo: celý svet -nepochybne svet tých ľudí, ktorých životov sa nejako dotýkate - vás nasleduje. Dívam sa na vás. Vidíme, kto vskutku ste. A taktiež vidíme, čo si vy myslíte, že ste. Riadime sa podľa vás. Napodobňujeme vás ako hru v divadle, pretože nemáme nikoho iného, koho by sme napodobňovali. Sme vlastne všetko, čo tu je. Okrem nás tu už niet nikoho iného.

Môžeme sa zadívať niekam von zo seba do nejakého vesmírneho priestoru po nejakom väčšom príklade - alebo dokonca čerpať zo zdrojov našej predstavivosti, no v konečnom dôsledku budeme napodobňovať zas len sami seba. Deti budú napodobňovať svojich rodičov a rodičia budú napodobňovať svojich rodičov. A národ bude napodobňovať národ. Budeme sa riadiť jeden podľa druhého, až kým napokon niekto z nás nevykročí z radu a nepovie: „Týmto smerom nie. Tadeťto.“

Nuž, vaše rozhodnutie v tomto období života, v týchto naozaj výnimočných časoch, keď sa posúvame nielen do ďalšieho storočia, ale i tisícročia, a dostávame sa vskutku do nového veku, je rozhodnutím napospol vážnym. Vôbec to nie je malé, nepodstatné rozhodnutie. A to aj preto, lebo sa nerozhodujete iba pre seba. Toto rozhodnutie, ktoré v týchto dňoch a v týchto časoch vykonáte, bude zároveň rozhodnutím aj pre každého z vás, ktorí sa teraz nachádzate tu v tejto miestnosti. Dôvod je celkom zrejmý. V tejto miestnosti - v tomto priestore - nieto navyše nikoho iného. Okrem vás samotných. Ste tu iba vy vo svojich mnohorakých a jedinečných podobách. Ste tu a tak rozhodnutie, na ktoré sa podujmete, vykonáte vlastne aj za nás všetkých ostatných. Pretože je tu len jeden, jeden z nás.

Toto zrejme vyznieva dosť ezotericky. Najprv to vyzeralo nábožensky, teraz zas ezotericky. Sú to však práve takéto úvahy, takéto koncepty a takéto myšlienky, ktoré musia začať poháňať motory našej spoločnej, kolektívnej ľudskej skúsenosti, lebo ináč o ňu prídeme, ináč sa táto naša spoločná, kolektívna ľudská skúsenosť rozloží a roztriešti, čo môže mať identický trieštivý dopad aj na celú našu planétu.

Práve sa ocitáme vo zvláštnom bode. Poznáte ten prípad s lietadlom z nedávnej minulosti, keď sa to lietadlo bezradne vznášalo nad oceánom a všetci jeho polohu označili ako „bod, z ktorého niet návratu“ ? Bolo príďaleko, aby sa otočilo naspäť, ale zároveň nie dosť blízko, aby bezpečne doletelo do cieľa. Viete, existuje takáto malá červená zóna, keď nie ste ani tu, ani tam, ani hore, ani dole. Veľmi nápadne to pripomína súčasný stav na našej planéte, a to v mnohých aspektoch: len si zoberme trebárs ekológiu alebo celosvetovú ekonomickú situáciu. V mnohých sférach života badáme všeobecný rozpad -spoločenských štruktúr, duchovných tradícií, úpadok vzdelanosti nášho potomstva. V mnohých oblastiach ľudskej činnosti to vyzerá tak, akoby to bolo územie nikoho, akoby sme sa náhle ocitli v tej zvláštnej červenej zóne. Nie sme ani tu, ani tam. A ani hore, ani dole, ani vpravo, ani vľavo... Predsa však sme už za bodom, odkiaľ niet návratu. Prekročili sme svoj Rubikon.

Takýmto prirovnaním či frázou neraz prezrádzame svoj vek. Ľudia, ktorí majú menej ako tridsaťpäť rokov, sa zvyčajne začudujú: „Prekročiť Rubikon ? A čo to, dočerta, znamená ?“

Nuž, aj my sme prekročili Rubikon, a tak je namieste otázka: čo robíme pre to, aby sme aj tých ostatných dostali na druhý breh ? Odpoveď na túto otázku dajú ľudskému rodu ľudia, ako ste vy. Áno, vy.

Ak sa nazdávate, že to všetko je o ľuďoch, ako som ja, ktorému sa náhodou práve v tento deň a v tomto čase podarilo nejakú tú štvrt'hodinku pohovieť si pred vami na výslní, tak ste na omyle. To, na čo tu dnes chcem upriamiť vašu pozornosť, nie je o ľuďoch stojacich vpredu, v prednej časti akéhokoľvek priestoru. Chcem poznamenať, že ja sa tu teraz ocitám pred vami čisto náhodou. Pokojne by som mohol byť jedným z vás. Napokon, čo by sa stalo, keby jeden z vás prišiel sem dopredu namiesto mňa a dokončil zvyšok dnešného programu (smiech)... Len mi to zišlo na um. Viem, že Nancy by to zvládla.

Ale teraz vážne. Teraz sa naozaj pýtam celkom seriózne: koľkí z vás, ak by dostali takúto možnosť, chytili by ma za slovo a na moju priamu výzvu by zareagovali: „Hej, Neale, vieš čo ? Ja by som si trúfol. Beriem si tvoju stoličku a zaujmem miesto tu vpredu.“

Nuž, jedným z ozajstných tajomstiev života je i tá skutočnosť, že tak či tak, vždy ste vpredu - v prednej časti akéhokoľvek priestoru - či už to viete, alebo nevíte. To je ten bod, ku ktorému som sa chcel dopracovať: tak či tak, človek je vždy vpredu, v prednej časti priestoru. Teraz to vyzerá tak, akoby ste tu v tejto miestnosti neboli vpredu, v jej prednej časti. Ozajstnou iróniou života je však to, že v priestore neexistuje nijaké iné miesto, len vpredu. Priestor ako taký nemá zadnú časť. Takže sa vlastne ani nemáte kam ukrývať. Takže to **nasleduj svojho vodcu** - ako sa práve ukázalo - je vlastne záväzné.

Dovoľte mi vyrozprávať vám, ako som sa teda ja sám ocitol napokon až tu pred vami na tejto stoličke; len aby som vám tak trochu priblížil, ako to celé so mnou začalo a čo tomu predchádzalo. V roku 1992 som sa cítil mizerne, celkom v koncoch. V tom roku som sa dostal do stavu, keď som opakovane krachoval v istom pre mňa záväznom vzťahu, na ktorom mi veľmi záležalo. Aj moja pracovná kariéra v tom čase uviazla v slepej uličke. Navyše môj zdravotný stav bol vskutku katastrofálny. V mojom živote skrátka všetko prestalo zrazu fungovať. A pritom ten spomínaný dôležitý vzťah som pokladal za taký, ktorý mi istotne vydrží navždy. A hľa, aj ten sa mi náhle priamo pred očami rozpadal; doslova sa mi vymykal z rúk.

Nebolo to po prvý raz, čo sa mi rozpadal takýto vzťah. Ba ani po druhý, tretí či štvrtý (smiech)... Takže som už cítil, že vo vzťahoch existuje čosi, na čo som ešte vždy nedošiel, no keby som vedel, čo to je, hneď by sa pre mňa v oblasti vzťahov všetko zmenilo a ináč vyvíjalo - už len prísť na to, čo to vlastne je. Lenže to tajomstvo vzťahov sa mi nijakovsky nedarilo odhaliť.

A čosi podobné sa odohrávalo aj v mojej pracovnej kariére. Aj tu na mňa čakalo zopár hádaniek na rozlúštenie. Viete, aj ja som si prečítal všetky tie knihy zo série **Rob to, čo ťa baví, a peniaze sa ti prikotúľajú**. Ibaže ja si čosi také nemyslím - ale, samozrejme, iba dovtedy, kým sa to nepotvrdí na mojom vlastnom prípade. No táto čarovná formulka však, zdá sa, u mňa vôbec nezaberala. Nefungovalo to - buď som robil čosi, čo ma veľmi bavilo, no finančne som trel biedu, alebo som si niekde celkom slušne zarobil a z platu som bez problémov vychádzal, no moja duša priam píšala od odporu nad tou prácou a zažívala vari tisíc smrtí. U mňa jedno s druhým jednoducho nikdy nešlo dokopy. Teda aspoň na nejaký dlhší čas. Ak sa totiž začas aj zdalo, že sa mi konečne podarilo nájsť si robotu, čo ma baví, a zároveň si aj dobre zarobiť, trvalo to najviac šesť až osem mesiacov a potom mi to znova krachlo. Nevyzeralo veru nádejne, že sa mi raz podarí zosúladiť, že tieto dve zložky niekedy do seba zapadnú a raz navždy vydržia.

V podobnom duchu môžem hovoriť aj o svojom zdraví. Neprešiel rok, ktorý by som prežil bez nejakej choroby; vždy na mňa čosi liezlo, ba niekedy ma pridlávila i choroba ťažšieho kalibru. Vo svojich tridsiatich šiestich rokoch som mal žalúdočné vredy. A potom bolo tých plíag, čo ma postihli, čoraz viac: chronické problémy so srdcom... a celý rad ďalších zdravotných komplikácií, o ktorých vám radšej ani nebudem hovoriť. Slovom, v päťdesiatke som sa cítil,

akoby som mal na chrbte aspoň osem krížikov - a aj to by bol zo mňa poriadne postihnutý osemdesiatnik, poznačený artritídou, fibromyalgiou a čo ja viem čím všetkým ešte.

Chápete, čo tým chcem povedať, však ? Jednoducho, nič u mňa nefungovalo, ako by malo - súkromie, zamestnanie, zdravie. A toto všetko sa na mňa rútilo jedno s druhým v tom istom čase.

Nuž, Boh dovtedy býval aj voči mne milosrdnejší. Ak ma aj predtým v živote postihlo nejaké súženie, tak to vždy bolo nanajvýš jedno, či už to, alebo ono. V tom spomínanom zvláštnom období sa však na mňa z mne doteraz neznámych príčin zosypalo naraz a presne v tom istom čase doslova všetko. Boh povedal: „Naložme mu vrchovatú trojitú porciu súženia. A nech si to zlizne hneď všetko naraz - v práci, vo vzťahoch, v zdraví - v jednom týždni." A tak sa aj stalo. Obrazne povedané, akoby som mal odrazu z ničoho nič skočiť trojitého lutza na poriadne tenkom ľade. Vôbec som nevedel, čo si počať; čo s tým všetkým, kam s tým ísť... Bol som veľmi, veľmi, veľmi nazlostený a zúfalý zároveň, iba som bezradne hromžil, že toto sa neskončí inak ako chronickou depresiou.

Raz uprostred noci som sa zobudil s poriadne rozháranou myslou a celý rozzúrený nad tým, aký to vlastne vediem život. Zlostne som odhodil perinu, vstal z postele a vrútil sa do haly, hľadajúc v tomto neskorom nočnom čase odpovede na všetky tie otázky, ktoré mi horúčkovo vírili v hlave. Zamieril som k miestu, kde som zvyčajne vždy v takomto stave uprostred noci hľadal odpovede - lenže v tú noc som ani vo svojej chladničke neobjavil nič, čo by mi ulahodilo. Podišiel som teda ku gauču a sadol si naň.

Skúste si tú situáciu predstaviť - sú štyri hodiny v noci, či skôr už nadržanom, a ja si sedím v hale na gauči a dusím sa vo vlastnej šťave. Po čase som začal volať Boha. Predtým som si pomyslel - hej, aj to mi zišlo na um -že by som mohol vstať, rozchodiť to, pobežovať hore--dolu po dome, rozbíjať taniere a všetko v dome demolovať, ale ja som zostal sedieť a začal volať Boha: „Bože, čo si mám počať ? Čo mám len robiť, aby to všetko fungovalo a malo zmysel ? Nech už mi niekto prezradí pravidlá tejto hry. Sľubujem, budem ju hrať čestne. Len mi už poraď, Bože, a prezraď tie pravidlá života a potom ich, prosím, už nemeň !" A nato som začal klásť ešte kopu ďalších a ďalších otázok.

Potom som na servírovacom stolíku priamo pred sebou zbadal žltý poznámkový blok a vedľa neho pero. Zažal som lampu, vzal pero a začal písať. Viete, akoby som si tým písaním vylieval svoju zlosť, vnútorný nepokoj. Celkom tichý a bezpečný spôsob, ako sa s tým vysporiadať o štvrt' na päť nadržanom. Nevieť, ako je to s vami, keď prekypujete zlosťou a práve píšete; ja mám v takýchto stavoch naozaj veľké písmo. Tak to bolo i vtedy. **Čo si mám len počať ?** Naozaj to vo mne vrelo. **Čo robiť, aby mal život zmysel ? Čo také som vyviedol, že môj život je jeden nekonečný zápas ?** A na papieri nasledoval jeden výkričník za druhým.

Ďalších asi dvadsať minút som len písal a písal; viete, akoby som zo seba tú zlosť doslova vypísal a až provokatívne tým vyzýval celý vesmír, aby mi konečne zoslal odpoveď. Nato som sa začal pomaly upokojsovať a cítiť sa trochu, ale len trochu lepšie. Napokon som bol celkom oukej. Tak pozrime sa, pomyslel som si, toto zabralo ? O túto procedúru sa musím podeliť s priateľmi. Funguje to. Znovu som zobral pero, priložil k papieru a pero mi už potom nešlo z ruky. Pozerám, čo to robím, a uvažujem: „No nie je to zaujímavé ? Až mi od toľkého písania trpne ruka." Dôvod písať sa však vždy nájde.

A ja som znova a znova prikladal pero na papier, pritom z dôvodov, ktoré mi nie sú celkom jasné doteraz. Vtedy mi zišla na um myšlienka. Presnejšie, bol to vlastne akýsi hlások, hlások vychádzajúci odtiaľ, hej, presne spoza môjho pravého ramena. Dnes tento hlások nazývam „**môj nečujný hlas**". Nuž, keď som tento svoj nečujný hlas začul po prvý raz, bolo to, akoby mi niekto šepkal čosi do pravého ucha. A to, čo som vtedy zacítil a čo prechádzalo

celým mojím telom, by som nazval ohromujúcim pokojom. Chcem tým povedať, že ma skrz-naskrz prenikol oslobodzujúci pokoj a moje vnútro zaplavila akási radosť, neopísateľná radosť.

Viete, rozpomínam sa na okamihy, kedy som vo svojom živote zacítil presne takú istú radosť... Určite vtedy, keď som si bral Nancy - nie, nepočítam celý svadobný ceremoniál, len ten samotný moment, keď oddávajúci kňaz konečne predniesol to známe: „Beriete si..." Veď to poznáte. Ja som sa presne v tom okamihu díval do jej očí a až po akejsi krátkej pauze som vyriekol: „Áno." To bol ten nepatrný zlomok chvíle, v ktorom celým vaším telom prenikne čosi, čo ani nevíete dobre nazvať a opísať, len si uvedomujete, že práve teraz v tomto okamihu vykonávate nesmierne dôležité rozhodnutie, zásadnú voľbu, pričom sa tešíte, že vašu myseľ nezastiera ani mráčik pochybnosti o svojom konaní, o svojej voľbe. To je ten okamih ozajstnej... dokonalej radosti.

Nazdávam sa, že každý z nás prežíva počas svojho života podobné okamihy čistej radosti aspoň tri či štyri razy, a možnože aj päť ráz. Okamihy, keď nás napĺňa pocit „správnosti"... správnosti nášho konania, našej voľby -toto je dokonale správne; toto je dokonale radostné. A presne toto som pocítil aj ja v tom okamihu, keď som začul ten svoj nečujný hlas. Radosť... presne to. Oslobodzujúcu, upokojujúcu radosť.

Môj nečujný hlas povedal: „Neale, naozaj chceš spoznať odpovede na svoje otázky, alebo sa chceš len na chvíľu od všetkého odpútať, odreagovať?"

„Nuž," odvetil som, „nepopieram, aj sa odreagúvavam, ale ak pre mňa máš odpovede, to vieš, že bez zaváhania si ich rád vypočujem." A hneď nato skutočne začali prichádzať odpovede - celý prúd odpovedí. Odpovede na každú každyčnú otázku, akú som kedy vyslovil. Pritom sa valili tak rýchlo, že som ich jednoducho musel začať hneď a zaraz zapisovať, lebo ináč by som ich pozabúdal. Viete, nikdy som nemal v úmysle napísať knihu. Vtedy som len mechanicky zapisoval všetko to, čo ku mne prichádzalo, aby som to stačil vnímať a nepozabúdal to.

Všetko som teda zachytával na papier do bloku v jednom súvislom toku tak rýchlo, ako to len moja ruka vládala zaznamenávať. A z toho už napísaného, keď som si to potom prečítal, sa mi v mysli celkom prirodzene následne vynárali ďalšie a ďalšie otázky. Spod môjho pera vychádzal úžasný materiál. Začal som zapisovať aj tie ďalšie otázky, ktoré vo mne vyvolali vlastne predchádzajúce odpovede, no a tie nové otázky zase spustili prúd ďalších odpovedí. A takto to pokračovalo: stále viac a viac otázok, stále nové a nové odpovede. Skôr ako som to mohol využiť, bol som zatiahnutý do písomného dialógu s kýmsi, v kom som až neskôr spoznal Boha.

To je môj príbeh, ktorý vypovedá a vysvetľuje, ako sa to vlastne stalo, že som sa dnes ocitol práve tu - a rukopis mojich spísaných dialógov u... vydavateľa. Ľudia sa ma pýtajú: „Prečo ste to vydali, keď pôvodne ste vôbec nezamýšľali napísať nejakú knihu?" Nuž, možno sa vám vybaví situácia z jedného dialógu a spomeniete si, že v ňom stálo aj toto: „raz z toho bude kniha". Vtedy som si pomyslel, že si len tak vyskúšam Boha. A to som pritom v skutočnosti skúšal samotnú Božskosť. Pretože len čo som raz napísal na papier túto vetičku - „raz z toho bude kniha" - prvé, čo mi ihneď skrslo, bola táto predstava: „Áno, áno; ty a stovka ďalších ľudí pošlete polnočné výplody svojej mysle nejakému vydavateľovi, ktorý sa už nevie dočkať okamihu, kedy vám ich chmatom vytrhne z rúk a povie: „Môjtybože, jasná vec; hneď a zaraz to ideme vydať!" No a milióny a milióny ľudí po celom svete sa už chystajú tú knihu zakúpiť."

A čo sa nestalo - v skutočnosti presne to. Kniha vyšla a zakúpili si ju milióny ľudí na celom svete. Doteraz bola preložená do dvadsiatich siedmich jazykov. Je naozaj úžasné, že kniha,

ktorú ste napísali, vychádza v japončine, v gréčtine či hebrejčine. Keď sa nad tým zamyslíte, uvedomíte si, že práve takto sa dotýkate celého celučkého sveta.

ODBOČENIE

Takže, prečo tu teraz sedím vpredu ? Poviem vám, prečo som si zvolil práve miesto vpredu. Je totiž celkom zrejmé, že som bol povoláný stať sa poslom. Áno, som si istý, že v skutočnosti vždy som bol poslom a že iného miesta ako **vpredu** pre mňa niet. To preto, lebo mám veľmi dôležité poslanstvo, o ktoré sa delím s každým, koho života sa nejako dotýkam, s kým súvisí môj život. A tu je to poslanstvo, o ktoré som sa prišiel podeliť s vami: **každý** z vás je poslom a niet pre vás iného miesta ako vpredu. Všetci ste sem prišli podeliť sa o veľmi dôležité poslanstvo s každým, koho života sa nejako dotýkate. A tu je to poslanstvo, o ktoré sa s každým z týchto ľudí chcete podeliť: všetci títo ľudia sú sami osebe poslami. A všetci prichádzajú podeliť sa o veľmi dôležité poslanstvo. A niet pre nich iného miesta ako vpredu. Tu je to dôležité poslanstvo, o ktoré sa prišli podeliť: **každý je poslom**.

Bola tmavá noc a práve vyčíňala búrka; banda lúpežníkov sedela okolo vaty. Jeden z nich sa ozval: „Hej, veliteľ, vyrozprávajte nám nejaký príbeh.“ A veliteľ začal: „Bola tmavá noc a práve vyčíňala búrka; banda lúpežníkov sedela okolo vaty, keď sa ozval jeden z nich: ‚Hej, veliteľ, vyrozprávajte nám nejaký príbeh.‘ A veliteľ začal: ‚Bola tmavá noc a práve vyčíňala búrka...‘“

Ako vidíte, všetko je to dookola to isté, cyklicky sa opakujúce. Večný príbeh života je takisto vždy rovnaký, je to vlastne jeden a ten istý opakujúci sa príbeh. A to úžasné poslanstvo, o ktoré som sa tu s vami prišiel podeliť, je taktiež to isté, dookola sa opakujúce poslanstvo. Je to poslanstvo, že som sa s vami prišiel podeliť o poslanstvo. A poslanstvo, o ktoré ste sa prišli podeliť vy, nie je nič iné, len to, že ľudia musia prísť a podeliť sa s ostatnými o svoje poslanstvo; a tu je to poslanstvo, o ktoré sme sa sem my všetci prišli podeliť jeden s druhým: „Dobré ráno, **prebudte sa**. Viete vy, kto ste vlastne ? Tak dobré ráno. **Prebudte sa už**. Pochopili ste ?“

Tu je to poslanstvo, o ktoré sme sa prišli podeliť: vy a ja sme jedno. Tu v tejto miestnosti, v tomto priestore, tu všade sme len jedno. Ak sa nazdávate, že sme tu iní a rozliční, zabudnite na to. Nie sme rozliční. Sme tu, v tomto priestore, ako jeden. A nie je medzi nami nijaký rozdiel. Ak sa nazdávate, že je medzi nami nejaký rozdiel, zabudnite na to. Lebo medzi nami nie je nijaký rozdiel. Prestaňte sa pokúšať vytvárať nejaké umelé rozdiely tam, kde vôbec nijaké neexistujú. Vy a ja sme jedno, všetci v tomto priestore sme ako jeden a len ako jeden sme na tejto planéte, ako jeden z celého tvorstva. Všetko, čo vám spôsobuje bolesť a utrpenie, lopotu a večný zápas o prežitie, trýzeň a všetky ostatné ťažkosti, raz pominie. Jednoducho sa to všetko vytratí.

Takže už si viac nemyslite, že vy ste tam a ja som tu. Neexistuje totiž nijaké miesto, kde končí „vy“ a začína „ja“ - hľa, aké jednoduché a skvelé poslanstvo, ktoré zrazu všetko mení. Len kedy k nám celkom prenikne ? **Kedy k nám prenikne ?** Zrejme vtedy, keď si ho budeme navzájom odovzdávať. Počujete ? To poslanstvo sa k nám dostane vtedy, keď si ho budeme navzájom odovzdávať.

Dnes sme sa teda spolu stretli na tomto sedení. Keď som vchádzal do tejto miestnosti, pomyslel som si: „Čo tu len, dočerta, robím ?“ Pochopíte, ak si nedám pozor, je celkom

možné, že naše stretnutie vyznie tak, akoby som sem prišiel povedať vám niečo, čo vy neviete. Naozaj si na to musím dávať dobrý pozor. Ak nebudem opatrný, môže sa vám zdať, že vám budem hovoriť niečo, čo neviete, čo ste nikdy predtým ešte nepočuli. Ak si nedáme pozor, je celkom možné, že zabudneme, kto vlastne sme, a začneme sa hrať hru **Ja viem - vy neviete**". Lenže ja vôbec nie som ochotný hrať takúto hru, ani teraz, ani inokedy. Je mi totiž jasné, že neexistuje vôbec nič, čo by som vám musel povedať a vy by ste to ešte nevedeli. Takže: ďakujem, že ste prišli, a dovidenia.

Odkedy som vkročil do tejto miestnosti, pokúšam sa vymyslieť si spôsob, ako sa odtiaľto dostať. Tento by hádam aj mohol zabrať. Tak dobre; skôr ako sa dostaneme ďalej - pretože dnes chcem rozpitvať jednu z najdôležitejších tém, a to problematiku bohatstva a správneho prežívania života - dostane prednosť vaša otázka. Ktosi z vás sa hlásil a ja to už dobrých pätnásť minút ignorujem.

Ked' ste opisovali, ako ste začuli ten hlas prichádzajúci spoza vášho ľavého ramena...

V skutočnosti išlo o moje pravé rameno; ale čo už na tom ?

A následne nato, keď ste už písali, kládli otázky dostávali na ne odpovede a keď ste potom neskôr písali knihy, mali ste nejaký osobitý pocit spätý s tým zvláštnym hlasom či impulzom, čo vás tak neodvratne viedol písať, pocit, ktorý vám dával záruku, že povedzme aj inokedy sa ešte ozve hlas a znova vo vás vyvstane tá nástojčivá naliehavosť písať ? Bolo v tom zážitku ešte aj čosi iné, čosi... ako tušenie prítomnosti niečoho ďalšieho; nejaký ďalší sprievodný pocit... ? Mohli by ste nám to opísať a priblížiť, čo ste vtedy pociťovali ?

Hebkosť; akúsi mäkkú hebkosť. Cítil som, akoby sa celé moje telo menilo na poddajnú hebkú želatínu. Ani neviem, ako to ináč opísať. V každom prípade to však bol pocit oslobodenia sa od všetkého napätia či úzkosti... povedal by som od všetkého negatívneho, čo bolo vo mne v tej chvíli, keď som tam tak sedel na gauči celý stuhnutý. Práve sa mi to vybavuje - takmer bez akéhokoľvek vedomého pričinenia mojej vôle - tak živo sa mi to vybavuje, že sa pomaly začínam podobne uvoľňovať aj tu. Áno, presne toto som cítil. Zrazu som potom... no... potom akoby z toho pocitu hebkosti čosi vytrysklo... Naozaj, len veľmi ťažko sa mi o tom rozpráva. Ako si to vybavujem, takmer okamžite ma to znova vťahuje do toho pocitu.

Je to akoby na vás zostúpil pokoj ?

Áno, pokoj a ešte pocit nepochopiteľnej radosti a jedinečnosti. Človeku sa od toľkej radosti chce až plakať.

Nuž, ako som tam vtedy sedel, premohla ma práve takáto hlboká, hlboká radosť, a v prvom momente sa mi nahrnuli do očí slzy. Spomínam si, že skôr než som stihol napísať sotva desať slov, začal mi z pera vytekať na papier atrament. Viete, používal som vtedy jedno z tých starších, klasických atramentových pier - no a ten atrament vytekal z neho tak ako z mojich očí prúd slz.

Na podobné zážitky som si odvtedy už zvykol, takže som si vedomý, čo sa v takýchto prípadoch bude diať. Tie pocity sú mi dobre známe. Bol niekto z vás niekedy bezprostredne pri tom, keď sa narodilo dieťa ? A držali ste ho na rukách v prvých troch či piatich minútach jeho života ? Ak ste to zažili, potom viete, o čom vravím, tie pocity sú totiž také isté. Nuž a ja som sa vtedy cítil presne tak, ako keď som držal na rukách svoje dieťa v prvých chvíľach jeho života a hľadel mu do očí. Vtedy som nepociťoval nič iné okrem jedinečnosti, dokonalej spätosti, bezhraničnej, neobmedzenej lásky. Jednoducho pocit... pocit... ktorý sa, viete, ani nedá vtisnúť do slov - ale je to asi tak, ako keď držíte na rukách práve narodené dieťa. Zrejme presne toto som vtedy cítil. No a na ten moment, keď som držal na rukách svoje

novorodeniatko, si taktiež dobre pamätám; poznáte ten pocit. Vtedy som jednoducho cítil, že som dal zrod svojmu novému JA.

Viete, o tomto som predtým ešte nikdy nehovoril. Doviedla ma k tomu vlastne odpoveď na vašu otázku a pomohla mi aj tá metafora. Veď to poznáte, keď zažijete svoj vlastný prerod. To vám nikto nepovie, nemôže povedať: tak, a práve toto je tvoj prerod. Vy sami to musíte rozpoznať, vycítiť. A po prežití toho nevšedného okamihu už nikdy viac nebudete zmýšľať o sebe či o hocikom inom tak ako dovtedy. Všetky bariéry medzi vami a ostatnými ľuďmi sa zrúti. Vytratí sa z vás ten pocit odlišnosti. Lenže takto sa poľahky môžete stať veľmi podozrivým, až nebezpečným. Jednoducho preto, lebo túžite prichádzať k ľuďom a srdečne ich objať. Rozumiete, budete chcieť iba pristúpiť k ľuďom a povedať im: „Milujem vás.“ (Smiech.) Ostáva vám len dúfať, že vás po takomto nanajvýš ľudskom prejave nedajú za mreže; navyše - nech mi Boh odpustí - ak ste muž a takto oslovíte iného muža... Pretože, viete, spoločnosť takéto správanie muža voči mužovi nepripúšťa. Takže, ak ste muž, dávajte si pozor - na osoby rovnakého pohlavia (smiech).

Ľudia však už od počiatku vekov vždy chceli milovať a byť milovaní. Ibaže jediné, čo sme hneď od samého začiatku vekov urobili, bolo vytváranie celého radu morálnych obmedzení, náboženských tabu, spoločenských noriem, rodinných tradícií a zásad, filozofických interpretácií, pravidiel správania a ešte celej kopy nariadení prikazujúcich nám koho, kedy, kde, prečo a ako smieme milovať - a potom ešte koho, kedy, kde, prečo a ako nesmieme milovať. Žiaľ, ten druhý zoznam je podstatne dlhší ako prvý.

No a čo zatiaľ robíme my? **Čo vlastne robíme?** Ak, povedzme, podídem k tomuto chlapíkovi a poviem: „To nádherné vo mne vidí to nádherné v tebe,“ čo je na tom zlé? Alebo keď prikočím k nejakej neznámej osobe a poviem: „Vidím, kto ste,“ prečo to nie je v poriadku?

Vôbec nerozumiem, ako sme my ľudia mohli dopustiť vytváranie takýchto konvencií. Musím vám čosi povedať: ak to nezmeníme, ak nezmeníme svoj prístup, nikdy, nikdy ozajstne neprecítíme, kto naozaj sme. Nastal čas na prerod a na pretváranie. Skutočne už je načas začať nanovo pretvárať samých seba, a to v tom najvznešenejšom zmysle našich najušľachtilejších predstáv, aké sami o sebe máme.

Ajajáj, páni moji... pribrzdite ma trochu. Tak to máte - postrčili ste ma dopredu, tu, v miestnosti plnej ľudí, a ja už vidím nádejných nových regrútov do armády. Ako ich mám do nej odvieť? Aby pristúpili na túto hru; rozumiete? Mali ste niekedy cestou na ihrisko ten istý pocit? Ako chlapec som kedysi chodieval cez kopec na veľké ihrisko v našom susedstve. Nachádzalo sa osem blokov od nášho domu. Čím som bol k nemu bližšie, tým väčšími sa stupňovalo moje vzrušenie: „Kto tam bude? Kto len tam bude?“ Keď som už mal ihrisko na dohľad, zbadal som hrať sa tam zopár detí. Niektoré som poznal, niektoré nie, najmä tie, ktoré boli z inej časti nášho sídliska. Nezabudnem, ako som vždy pritom rozmýšľal: „Ako ich primäť, aby sa so mnou hrali?“ Aj vy ste mávali takýto pocit, keď ste sa blížili k ihrisku?

No a keď som už bol na spomínanom ihrisku, niektoré deti zvolali: „Hej, Neale, ahoj! Pod' sa s nami hrať.“ Iné zas šomrali: „Aha, zas je tu to hubaté Walschisko.“ A tie ma medzi seba nezobrali. Každému z vás sa asi stalo, že bol vylúčený z detských hier na ihrisku, však? Nie? ! Fíha! Nezažili ste ako deti ten pocit opovrhnutia, keď sa s vami iné deti odmietli hrať? Tak také pocity ma totiž premáhajú, vždy keď vstupujem do miestnosti, ako je táto. „Páni moji, len či sa budú chcieť so mnou hrať. Nebolo by to skvelé, keby sme sa spolu zahrali?“

Podme sa teda spolu trochu zahrať. Pozrime sa na čosi z toho, čo mi bolo vyjavené v tom neobyčajnom dialógu, ktorého som bol priamym účastníkom. Pozhovárajme sa o bohatstve. Bohatstvo a všetko, čo s tým súvisí - to je téma, ktorá ma nesmierne zaujíma už celé roky.

Napokon tak ako nemálo iných ľudí. Prvé, čo som si v súvislosti s bohatstvom uvedomil, keď som sa ním začal hlbšie zaoberať a keď sa mi začalo dostávať viac informácií od vyššej autority, bolo vlastne to, že som si dovedy pojem bohatstvo, blahobyť a všetko okolo toho zle zadefinoval a zle vysvetľoval. Nazdával som sa totiž, že bohatstvo predstavuje to, koľko toho všetkého materiálneho mám.

Nerád by som čokoľvek zjednodušoval. Neznášam, ak mám byť suverénny v téme, o ktorej práve rozprávam, pretože viem, že vám je to všetko už aj tak známe. No tým z vás, ktorí predsa len pomaly zabudli, že to vedia, by som rád pripomenul to, čo bolo pripomenuté aj mne osobne v tom mojom dialógu - totiž, že ozajstné bohatstvo nemá nič spoločné s tým, čo materiálne vlastním, ale týka sa všetkého toho, aký som vlastne človek. A ďalej ešte to, že keď sa veľkoryso podelím o toto bohatstvo svojho vnútra a samotného bytia so všetkými ľuďmi, ktorých životov sa nejak dotýkam, tak potom všetko to, čo som kedysi túžil mať, automaticky ku mne príde samo od seba bez toho, aby som sa o to vôbec čo i len pokúšal. Všetko to, čo podľa mňa predstavovalo bohatstvo - nádherné šperky, vzácne starožitnosti, krásne šaty a všetky tie prepychové veci - nuž, akoby mi to všetko padlo zrazu do lona samo od seba, bez boja, bez akéhokoľvek môjho pričinenia. Takže predtým som túžil a pachtil sa po čomsi, čo som sa nazdával, že predstavuje bohatstvo, no boli to všetko samé pomimuteľné veci. A to, čo u mňa už aj vtedy bolo pravým bohatstvom, som prakticky ignoroval.

Spomínam si, ako som raz sedel v miestnosti plnej ľudí, bola väčšia, ako je táto, a nebolo to ani tak dávno; viedol som vtedy cvičenia duchovnej obnovy v East Parku, v krásnom prostredí coloradských hôr. No a v tej miestnosti ma oslovil istý človek. „Aj ja by som si rád užíval bohatstva," vyjadril problém, ktorý ho trápil. „Viete," pokračoval, „veľa peňazí nezarobím. Ledva vyjdem z platu. Aj na túto akciu som si len horko-ťažko našetril." V podobnom duchu hovoril ďalej, až napokon dodal: „Z celého srdca si želim užívať takého bohatstva, akého sa dostáva vám," a ukázal pritom priamo na mňa, sediaceho vpredu pred celým tým početným zhromaždením. „No, viete," zareagoval som, „ak si skutočne chcete užívať práve takého bohatstva, prečo napríklad cez obedňajšiu prestávku nerozdávate ľuďom okolo seba niečo, čoho sa vám dostalo nadostač ?" Zarazene sa na mňa zadíval a poznamenal: „Lenže ja nemám nič, čo by som rozdával."

Ten človek sa naozaj nazdával - a ani len pritom nezauvažoval - že nemá nič, čo by dával ostatným. Uprel som naňho svoj zrak a spýtal sa to svoje obvyklé: „A kúsok lásky by sa vo vás nenašiel ?"

„No..." začal rozpačito a nebol si sebou celkom istý. Myslím si však, že predsa len musel pripustiť, že je v ňom aspoň kúsok lásky, o ktorú sa môže podeliť. „Ale hej, hej," povedal napokon, „tej lásky by sa asi vo mne našlo."

Nato som sa ho spýtal: „A čo súcitnosť ? Aj z tej by sa vo vás našlo ?"

„Ale hej, zaiste. Ľudia dokonca o mne vravia, že som súcitný človek."

Mimochodom, povedať o sebe niečo také pred množstvom prítomných určite nebolo preňho ľahké. Dokonca len veľmi ťažko sa mu vyslovovalo samotné slovo „súcitný" v spojení so sebou - „som súcitný". Zrejme však napokon uznal, že aj o toto by sa vedel podeliť.

A čo humor ? Vie byť zábavný ? Vyzvedal som ďalej.

„Veru áno," ožil. „Áno, áno... poznám toľko vtipov, že by mi vystačili na celý jeden život."

„No úžasné," vravím.

Takto sme postupne vytvorili celý zoznam kvalít, ktorých mal ten človek v sebe nadostač. Prirodzene, on si nemyslel, že tieto „veci“ majú niečo spoločné s bohatstvom, ako ho chápal on. „V poriadku,“ skonštatoval som napokon, „tak sa zhodnime na tom, že sa nezhodujeme v zadefinovaní toho, čo vlastne predstavuje bohatstvo. Zhodnime sa však na tom, že skutočne máte v sebe bohatstvo, ktoré predstavujú vaše **znaménité vlastnosti**.“ Napokon sme sa na tom predsa len zhodli.

„Výborne,“ vravím. „A teraz vám poviem, čo chcem, aby ste urobili. Bol by som rád, keby ste cez obedňajšiu prestávku rozdávali všetko to, na čom sme sa zhodli a vy sám ste uznali, že je vo vás nadostač. Dávajte toho dobrého zo seba čo najviac. Dávajte viac, ako ste doposiaľ dávali. Dávajte každému, na koho natrafíte v najbližších deväťdesiatich minútach, pokiaľ bude trvať obedňajšia prestávka. Vyzývam vás na to.“ Súhlasil a moju výzvu naozaj prijal.

Šiel na obedňajšiu prestávku, ktorá nasledovala zanedlho po tomto našom rozhovore, a začal rozdávať všetko, čoho mal v sebe nadostač. A rozdával každému účastníkovi tohto tábora organizovaného združením YMCA počas celého trvania našich cvičení duchovnej obnovy. A to sa tam zišlo spolu asi 600 ľudí, z toho 200 osôb z nášho strediska a 400 ďalších z iných skupín, ubytovaných po okolí. Takže bol tam ohromný dav neznámych ľudí, ktorí toho dotyčného chlapíka vôbec nepoznali a nevedeli, čo je zač.

Vošiel do veľkej samoobslužnej jedálne. Práve v tejto obrovskej miestnosti ho čakala zásadná konfrontácia. Skutočne zásadná - ľudia z mojej skupiny už vedia, čo za bláznovstvá viem povymýšľať, no tí ostatní ešte netušia, že sa znovu budem správať tak, akoby mi preskočilo.

Viete, keď rozdáвате svoje vnútorné bohatstvo, keď sa pre iných rozdáвате, polovica sveta to nazve bláznovstvom či šialenstvom a vyhlási vás za blázna. Niečo sa s tým človekom deje, skonštatujú, niečo pochybné, veď takto sa predsa normálni ľudia nesprávajú. No a to je práve ten problém - takto sa ľudia nemajú správať. Vráťme sa teda k nášmu chlapíkovi, ktorý práve vošiel do obrovskej samoobslužnej jedálne rozhodnutý rozdávať zo seba všetko to pozitívne, čoho má v sebe nadostač. Chce sa so svojím okolím podeliť o lásku, o dobrú náladu, o svoj iskrivý humor. A tak začal na celú jedáleň rozprávať jeden vtip za druhým. Niektorí ľudia sa hneď začali smiať: „Cha, cha, cha, cha... to bolo dobré.“ Potom sa však pridali aj ostatní: „Cha, cha, cha... Kto je ten chlapík?“ Nuž, nedalo sa pomôcť, každý z prítomných sa napokon aspoň trochu zasmial. Chtiac-nechtiac dokonca i tí, ktorým vtipy tohto chlapíka - hotového zabávača, ktorý akoby tam spadol rovno z oblakov - nepripadali až také zábavné.

Náš chlapík teda chodil po celej jedálni a rozveseľoval všetkých prítomných. Natrafil však aj na človeka, ktorému v tej chvíli nebolo do smiechu a vôbec nemal náladu na žarty. To však preňho bola príležitosť prejsť mu svoju účasť, pochopenie pre momentálne vnútorné rozpoloženie tohto človeka. A to aj urobil - jednoducho prestal vtipkovať. Podľa mňa je toto ukážka správneho prejavu spoluúčasti, porozumenia druhému. Náš chlapík si teda sadol vedľa toho človeka a povedal: „Nepoznám vás síce, ale ja som z jednej tej skupiny, čo sú tu na kurze duchovnej obnovy. Je vám tu oukej?“ Takže skôr ako to náš chlapík mohol vedieť, bol už vlastne zapojený do rozhovoru s Bohom a začal prejavovať svoje vlastné bytostné ja.

O deväťdesiat minút neskôr sa potom vrátil z obedňajšej prestávky celý natešený a povznesený. „Ani vám neviem povedať, ako úžasne sa cítim,“ povedal. „Takže ste pocítili to svoje bohatstvo?“ spýtal som sa. „Ale hej, pocítil. Ba až nadbytok; nadbytok tej duchovnej sily, ktorej som až doteraz naozaj nikdy nedal šancu prejsť sa. Ale čo bolo, bolo.“

A to nie je všetko, lebo ďalšia malá a úsmevná príhoda sa stala v našej skupine, ktorá sa chcela dobromyseľne pobaviť na účet toho chlapíka. Kým bol na obede, ktosi v miestnosti prišiel s nápadom - a s klobúkom - vyzbierať sa mu doň. No a keď sa náš milý chlapík vrátil, čakal naňho klobúk plný peňazí. Takto mu kolegovia zo skupiny chceli dať jasne najavo, že ak človek dáva, potom sa mu aj dostáva; veď to poznáte. Bol to jeden z tých úžasných okamihov náhleho prežívania veľkej pravdy. Zažili ste už ten úchvatný moment pravdy, náhleho osvietenia, však? „Báác!“ - akoby vás čosi ovalilo - ach, veď je to jasné, jasné ako facka!

Náš chlapík si teda sadol na svoje miesto a nadšene všetkým rozprával, ako pochodil. Nato mu jeho kolega zo skupiny odovzdal nazbierané peniaze. A on náhle onemel, len tam tak meravito sedel a sedel... a dole tvárou mu začal stekať pramienok slz. Práve prežíval ten okamih večnej pravdy, to, čo nemenne platí po celé veky: **to, čo dávaš inému, dávaš sebe samému, to, čo dávaš inému, dávaš sebe samému.** Pritom môžete dávať takýmto spôsobom, a celkom iným sa vám to vráti. Nikdy sa však nemôže stať, aby sa to nevrátilo, pretože v tejto miestnosti, v tomto priestore je len jeden, jeden z nás. A tak spoznanie úžasnej pravdy - čo je to vlastne skutočné bohatstvo - celkom zmenilo život spomínaného chlapíka. Dokonca ani ľuďom žijúcim na ulici nemusí chýbať vedomie stáleho bohatstva. Môžu ho nadobudnúť najmä tým, že vlastne osobne dávajú iným ľuďom impulz uvedomovať si, čo všetko na rozdiel od nich majú. Vždy sa totiž nájde niekto, kto má toho ešte menej ako vy, nech už ste akokoľvek chudobný.

Práve mi zišiel pri tejto príležitosti na um príbeh istého Joea, ktorý žil či skôr živoril v uliciach San Franciska. Nemal takmer nič, no dennodenne sa zamestnával tým, že ustavične hľadal ľudí, ktorí boli od neho ešte chudobnejší. Keby sa mu podarilo vyžobrať zopár dolárikov, rád by ich všetky porozdával - ba i dvakrát toľko by dal - tým, ktorí mali menej ako on. Joe bol veľmi žičlivý a práve tým i bohatý - dokonca ho prezývali Kráľom ulíc, keďže pre ostatných bedárov bol vlastne zdrojom bohatstva.

Ľudia živoriaci na ulici sa môžu cítiť bohatí, ak sú ochotní dovoliť iným uvedomiť si všetko to bohatstvo, ktoré majú oproti iným. Lahko sa to povie, ja viem - to sa mu hovorí, pomyslíte si, hoví sa v prepychu, žije ako v bavlnke. Nuž, nebol by som rád, keby moje slová vyznievali plytko či nevierohodne. To, čo vravím, nie je nijaká propaganda. Ja sám som totiž žil na ulici. Takmer rok svojho života som strávil potíkaním sa po uliciach. A dobre si pamätám, čo ma odtiaľ vytrhlo.

Takže prvá vec, o ktorú sa chcem podeliť v súvislosti s bohatstvom, znie: dobre si uvedomte a správne chápajte, čo to bohatstvo vlastne je, čo ho v skutočnosti predstavuje. A ak sa rozhodnete neobmedzene a nezištne dávať zo seba to najlepšie, čo vo vás je, každému, koho života sa budete nejako dotýkať, ak sa teda na to dáte, váš život sa do deväťdesiatich dní celkom zmení. A možnože aj do deväťdesiatich minút. Buďte však obozretní. Ľudia zrazu pochopia, kto ste.

Dovoľte mi vysvetliť, aký je rozdiel medzi právníkom A a právníkom B. Pozrite, máme dvoch právníkov - obidvaja pracujú v tom istom meste, svoje kancelárie majú v tej istej budove. Obaja promovali na tej istej univerzite, obaja patrili k najlepším študentom. Dosiahli teda rovnakú úroveň vzdelania. Rozdiel medzi nimi zrejme nebude ani vo vzdelaní a ani v podmienkach pôsobenia. A predsa; jednému z nich, právníkovi A, sa v práci výborne darí, kým právníkovi B, ktorý pracuje neďaleko od neho, nič poriadne nevychádza. O čo tu ide? V čom je ten rozdiel? Prečo jeden z týchto dvoch právníkov má to, čomu vravíme úspech, no ten druhý ho nemá, hoci podmienky na úspech má rovnaké? Tak si to rozdiskutujme.

Určite v tomto prípade nejde o to, že jeden sa narodil bohatým rodičom, a druhý nie; o takúto výhodu či nevýhodu tu nejde. Ako teda posudzovať prípad dvoch ľudí, ktorí majú vytvorené totožné podmienky na svoj rast, a výsledný efekt ich pôsobenia je rozdielny? V čom je to?

Právnikovi A sa darí. Inštalatérovi A sa darí. Doktorovi A sa darí. Zrejme to teda nie je v tom, **čo** ten či onen človek robí. Nemá to nič spoločné s prácou, zamestnaním, povolaním. Takže pozor na také myšlienky, že vaše bohatstvo (alebo to, čo nazývate úspech v živote) k vám príde prostredníctvom toho, čo robíte, aké zamestnanie vykonávate. Nie, nie, v tom to nie je. Ak sa nepoučíte, poučí vás o tom sám život. Lebo človek si nedá vždy povedať. Bude robiť raz toto, potom tamto, hneď zas čosi iné a ešte toto a tamto... až skončí zas len pri nejakej ďalšej práci či činnosti a bude sa čudovať: „Čo všetko možné som len robil ! A samé správne a osožné veci.“ Až neskôr mu azda svitne: „Ahá, už to mám. Veď to vôbec nesúvisí s tým, čo robím. V tom to nie je. Takto, ako som sa nazdával, sa k bohatstvu a k všetkému tomu, čo k nemu patrí, nedopracujem.“

A potom stretneme na ulici nejakého človeka, ako vysvitne, nerobí vôbec nič. A bohatstvo sa k nemu len tak valí. Pritom sa ani nenamáha. To nie je fér ! „Ako k tomu všetkému prišiel ? Veď on vôbec nič nerobí !“ No a práve to je to tajomstvo. Ten človek sa totiž za ničím tak hlúpo nepachtí. Naozaj myslím vážne, čo vravím, dobre vážim každé slovo, čo vyrieknem - ten človek sa za ničím hlúpo nepachtí, opakujem. Zato my sa celý život vždy za niečím ženieme, robíme raz to, raz to. Zatiaľ čo on **už je** niekto. Keď vchádza taký človek do miestnosti, dá sa vycítiť, že je to sám osebe niekto neobyčajný. Je to stelesnenie lásky, porozumenia, múdrosti, veselosti, citu. Je to vyžarujúca radosť. Je to Človek. Najvyšší stupeň prejavu bytia, stelesnenie ľudskosti: človek.

Poznáte to; idete k lekárovi, právnikovi, inštalatérovi, zubárovi či komukoľvek inému, dajme tomu i k nejakému úradníkovi na pošte - na tom teraz naozaj nezáleží - idete teda k nejakej osobe, pozriete sa jej do očí a poviete si: „Chápe ma. Vníma ma. Je to..." - a hoci to tak priamo nepomenujete, ale beriete to v tom zmysle - „... je to človek ako ja, sme ako jeden.“ Keď od tej osoby odchádzate, vravíte si: „Aký dobrý človek. Skvelý chlapík.“ Alebo: „Skvelá žena. No nie je to zlatá duša... ?“

Ja sám sa vždy usilujem dostať sa na takúto úroveň človečenstva a k takýmto ľuďom. Viete, o čom hovorím, však ? Veď s vami to napokon nebude iné, nie ? Keď napríklad idem do nákupného strediska, usilujem sa dostať k istej konkrétnej predavačke. Jednoducho preto, lebo ma vnútorne oslovuje jej ľudský prístup. O nič iné tu inak nejde, len je tu to čosi, prečo chcem ísť práve tam, kde obsluhuje. Lebo, ako vravím, pocítim to zvláštne čosi -prejav ľudskosti.

Konečne som napísal list vedúcemu pošty. Nevie, čo robí toho chlapíka takým osobitým a čo pre to robí on sám, ale skutočne je na ňom čosi úchvatné, doslova magické. Tento človek dokáže každého vo svojom okolí priam zmagnetizovať; vie si nakloniť ľudí všade tam, kde sa práve ocitne.

Keď som bol na pošte, spýtal som sa ho, či sa cíti bohatý. Dobré viem, že sa tak určite cíti. A jednoznačne to nemá nič spoločné s jeho výplatom. Rozumiete ? Chápete, čo tým chcem povedať ? V tom je totiž ten rozdiel, po ktorom pátrame. Rozdiel medzi právnikom A a právnikom B, rozdiel medzi inštalatérom A a inštalatérom B. A všeobecne, rozdiel medzi človekom A a človekom B. Takže sa rozhodnite, či chcete byť človekom B, alebo radšej človekom A. Ak chcete byť človekom A - teda žiadnym béčkom ! - a štedro rozdávať iným z čara svojej osobnosti a ľudskosti, ktoré v sebe máte, potom k sebe pritiahnete aj to čaro, tú ľudskosť, čo je mimo vás, takže sa stane vašou súčasťou, lebo ste sa s tým stotožnili. Chápete ? Ešte si o tom povieme trochu viac, najmä ako to v živote funguje.

No a tu je to dôležité, čo si z toho máme zapamätať, ak sa podujmeme správne a zmysluplne prežívať svoj život: prestaňme sa konečne bezhlavo pachtieť za tým a za hentým, robiť to a hento - začnime sa radšej zaujímať o to, akými máme byť. Zamerajme sa na tú časť svojho ja, ktorá v nás prevažuje a ktorá nás najlepšie vystihuje, akým sme a kto vlastne sme. Napokon sa zamýšľajme nad tým, ako to bohatstvo, čo v nás bytostne je, navonok prejať.

Pozrime sa na to bližšie. Ako sa teda mám prejaviť, keď cítim, že vo mne čosi je a mohol by som sa výborne uplatniť. Aký mám vlastne byť na tomto základe sebazpoznania? Možnože mám byť taký a možnože celkom iný... Nuž, existuje istý stupeň či stav sebauvedomovania, keď sa u vás začne prejavovať to podstatné, čo vo vás prevažuje a čo je vám bytostne blízke. To vás potom privedie na to, čo vlastne máte robiť, aby to bolo správne a zmysluplné. Čiže naše konanie, to, čo robíme, má vychádzať z toho, akí sme, teda z nášho bytostného založenia, a nie naopak, ako sa nám to bežne stáva, že svoje bytie zakladáme na svojom konaní, na svojej práci.

Neskôr vám všetko okolo tejto problematiky vysvetlím, ale skôr ako sa k tomu dostanem, skôr ako vám to ešte podrobnejšie vysvetlím, chcem prejsť k iným úvahám, predovšetkým však k tomu, čo si už dlhšie všímam - koľko je totiž obmedzencov medzi tými, ktorí si žijú v blahobyte. A to ma dosť odrádza na živote v bohatstve. Teraz mám na mysli materiálne bohatstvo, to, ktoré sa navonok prejavuje v dolárikoch, peňažných sumách... Mimochodom, je celkom namieste aj toto nazývať bohatstvom.

Pozrite, nechcem, aby to, čo poviem, vyznievalo tak, že.... „a toto nie je bohatstvo, lebo pravé bohatstvo je jedine to, o ktorom sme sa bavili predtým“... Naozaj môžeme bohatstvom pokojne nazývať aj veci materiálnej podstaty (myslím peniaze, majetok, hmotné statky, krásne šperky, starožitnosti a všetky tie ostatné nádherné veci a vecičky...). Nie, nie, ani takýto druh bohatstva predsa nechceme vylúčiť zo svojho života. A sme pri ďalšej veci, ktorej som sa kedysi pridržal... myslím, čo sa týka otázky bohatstva. Áno, aj tieto spomínané veci a vecičky som nazýval bohatstvom, lenže nemal som ich rád. Ak dovoľíte, a ak sa mi to podarí, vysvetlím vám to.

Veľa ľudí sa pridrža myšlienky, že peniaze samy osebe predstavujú zlo. Nevie, či si to myslíte aj vy. Niektorí ľudia sa s týmto názorom stotožňujú takmer podvedome. Čo tým chcem povedať - ak sa týchto ľudí priamo spýtate: „Vy nemáte radi peniaze? Je to váš vlastný názor, že peniaze sú zlé?“ - odpovedia vám: „Nie, peniaze sú dobré.“ A veľa ľudí by odpovedalo podobne. Aj napriek tomu sa však správajú či tvária tak, akoby peniaze stelesňovali zlo.

Uvediem vám príklad. Poznal som istú ženu, ktorá by nikdy nepripustila, že sa pridrža toho rozšíreného názoru, že peniaze sú vlastne zlé. Pre ňu sú peniaze v skutočnosti dobré. Kedykoľvek vám však táto osoba urobí nejakú láskavosť - povedzme, odvezie vás svojim autom na letisko, dve hodiny cesty tam a dve potom naspäť - a vy sa jej chcete odvdáčiť a poviete: „Dovoľte mi zaplatiť vám aspoň za benzín,“ dostane sa vám od nej asi takejto odpovede: „Ale nie; nie, nie, nie. To nemôžem, to naozaj nemôžem prijať.“

Aj vy ste už natrafili na kohosi podobného, kto vám hocikedy urobí nejakú láskavosť a potom, keď sa mu chcete aj finančne odvdáčiť, aby ste mu tak vynahradili isté výdavky, ktoré sú s tým spojené, tak ten človek nič od vás nezoberie? Čo si myslíte, prečo? Títo ľudia, zdá sa, sú šťastní, že ste sa im poďakovali. Vaše peniaze nechcú. Hádám už len preto, lebo výmenou peňazí za láskavosť, akú vám preukázali, by bol poškvrný samotný dobrý skutok. Tak vidíte, a celé sa to dostáva na úroveň akejsi sentimentálnej konvencie.

Mimochodom, ja osobne by som to tak sentimentálne nebral. Takže, ak sa tu medzi vami nájde niekto, kto by sa mi chcel za nejakú tú službičku finančne odvdáčiť, prosím, len nech sa mi ohlási. Nepohrdnem nijakými peniazmi, ktoré tu máte pri sebe. Niekedy sa čosi také len ťažko vraví, pretože ľudia si silou-mocou chcú namýšľať: „Ach, ten Neale je taký preduchovnený. Ten by čosi také jakživ nevypustil z úst.“ Pritom ja to otvorene vravím na plné ústa.

Poznal som raz istého ctihodného reverenda, volal sa Ike, ktorý vravieval: „**Milujem** peniaze a peniaze milujú **mňa**.“ Toto je úžasné posolstvo - milujem peniaze a peniaze milujú mňa.

Ja nevyhlasujem, že Boh je v našom vesmíre všetko, len nie peniaze. Ja radšej konštatujem, že Boh je všetko, **vrátane peňazí**, a že peniaze predstavujú iba ďalšiu formu či prejav tej energie, tej všeobecnej sily, ktorú nazývame Boh.

Neviem, či ste nedávno čítali správy, myslím na tie z predchádzajúceho dňa; v istom mienkotvornom celoštátnom denníku bol veľký článok o komunistickej Číne. V týchto časoch tam nastáva neuveriteľný posun v myslení; dnes tam národu otvorene vravia o bezúhonnosti, ba o cti zarábať si a mať peniaze. Viete si to predstaviť? Také čosi v komunistickej Číne, ktorá je, mimochodom, jednou z dvadsiatich siedmich krajín, kde prekladajú **Rozhovory s Bohom**. Áno, len pred niekoľkými mesiacmi sme zistili, že Čínska ľudovodemokratická republika zakúpila práva na preklad celej série.

Vidíte, svet sa mení takmer zo dňa na deň v každom kúte našej planéty. Nuž, ak čínsky ľud, ak vidiečania z komunistickej Číny dnes už nepochybujú o správnosti a, chcem dodať, i „normálnosti“ zarábať si a mať peniaze, prečo by sme teda mali o tom pochybovať my? Mali by sme sa zbaviť názorov, že na peniazoch je čosi nedobré.

Viete, v našich debatách o bohatstve neraz spomíname „hnusné mamonárstvo“ alebo sa bavíme o „špinavom zbohatnutí“. Používame pritom frázy, ktoré prezrádzajú, čo si o tom v hĺbke duše naozaj myslíme, alebo, aspoň v širšom zmysle, aký má na to názor spoločnosť. Môžem vám povedať, že názor spoločnosti na bohatstvo je ešte vždy poriadne pokrytecký. Jednou z najčastejších otázok, ktoré sa ma v širších súvislostiach pýtajú ľudia z publika na mojich prednáškach, alebo celkom zámerne a cielene ľudia z médií, keď im poskytujem rozhovor, je táto: „Aký máte pocit z toho, že chodievate po celej krajine, rozprávate o duchovných hodnotách a pritom na tom zarábate kopu peňazí?“ Vidíte, akoby som konal čosi zlé, nekalé. A akoby to malo byť určité varovanie pre verejnosť... veľké varovanie: „Pozrite, len sa pozrite, ako sa nabalil... koľko z toho vytrieskal peňazí.“

Zakaždým potom dostanem list, v ktorom jeho pisateľ skonštatuje: „Ak ste naozaj taký duchovný človek, prečo teda nerozdávate všetky svoje honoráre chudobným ľuďom? Prečo neuverejňujete svoje knihy na internete, tak, aby k nim ľudia mali voľný prístup?“ Nuž, príčina, prečo to nerobíme, je jednoduchá - keby sme to robili, vydavatelia by prišli o biznis a kniha ako taká by vôbec nevyšla, vlastne by sa o nej ani nevedelo. Pochopte, ktosi musí urobiť prvý krok, nazvime ho „vydať knihu“, v nejakej forme. Dokonca aj zverejniť knihu na internetových stránkach čosi stojí. Viem to, lebo poznám ľudí, ktorí sa tým zaoberajú, a tí si za to zapýtajú pekný balík peňazí.

A tak pravda je taká, ako sme si všimli, že peniaze sú len akýmsi mazivom na to, aby práve teraz a práve tu na tejto planéte fungovala mašinéria života v súčasných spoločenských podmienkach. A to je v poriadku. Chápete?

Takže ja prosto odmietam chodieť tam, kde mi prízvukujú, že keby som bol naozaj duchovnou osobou, tak by som mal svoje knihy rozdávať zadarmo. A honorár za svoju prácu porozdeľovať chudobným. Nič si pritom z toho nenechať pre seba, pre svoju vlastnú potrebu. Len tak pre zaujímavosť a vašu informovanosť, spolu s manželkou Nancy a s našou nadáciou, ktorú sme vytvorili, skutočne rok čo rok prispievame nezanedbateľnou finančnou sumou na ne jeden užitočný účel. To ale teraz nie je dôležité. Taká je však pravda, keď už sme pri tom, takto sa majú veci.

Ale poviem vám priamo, rád zarábam peniaze. Pretože mi umožňujú robiť množstvo vecí a ja presne viem, čo všetko ešte chcem na tomto svete urobiť. Som si istý, že zmeny, ktoré som si zaumienil podnecovať, raz naozaj nastanú. Lenže, ako som už spomínal, v našej spoločnosti si všetko vyžaduje to mazivo, bez ktorého nič neklape.

Nazdávam sa, že musíme zabudnúť na všetko, čo sme sa kedy o peniazoch učili. Naozaj som presvedčený, že je čas „zotrieť tabuľu“, všetko poriadne zmazať a začať odznova. Dokonca aj tí z nás, ktorí majú v živote to šťastie a sú pri peniazoch, si pre ne neraz užijú krušné chvíle a nežiaria spokojnosťou. Prakticky preto, lebo všetky tie reči, čo počúvame o peniazoch, vrhajú na ne tieň pochybnosti, zla až nekalosti, a tak - v širšom zmysle - aj tí, ktorí ich majú, sa potom stávajú pochybnými podvodníkmi, hoci nimi vôbec nie sú a pritom môžu mať veľa peňazí. Veru, takto vnímame peniaze. Peniaze - príčina všetkého zla. A tak všetko, čo s nimi súvisí, nazývame „hnusným mamonárstvom“, a ľudí, ktorí sú pri peniazoch, „špinavými pracháčmi“. Akoby na peniazoch bolo čosi špinavé, čosi nekalé. A tí, ktorí ich majú nadostač, asi k nim prišli nezaslúžene, pokútne, a tak sú upodozrievaní, ich česť spochybňovaná. Taký je všeobecne zakorenený mýtus o peniazoch... Mýtus peňazí, ako ho nazývam ja. A tento celospoločensky rozšírený mýtus peňazí vrhá na ne zlý tieň - čo je však zaujímavé, aj tak ich každý chce. To znamená, že každý vlastne chce mať to, čo sa všeobecne nepovažuje za dobré.

Tak trošku to pripomína problematiku sexu a sexuality. Aj v tejto oblasti je to rovnaké. Nepoznám veľa ľudí, ktorí by si nechceli užívať toľko rozkoše zo sexu, koľko len môžu a vládu. Podľa prevažujúceho názoru našej spoločnosti to však nie je celkom správne - nie, nie, vôbec nežartujem, myslím to celkom vážne - spoločnosť naozaj nepovažuje za správne užívať si priveľa sexu. Ak ste otvorený a povieť: „Túžim si užívať sexuálnych radovánok,“ ľudia si pomyslia, že ste vyšinutý alebo že s vami nie je niečo v poriadku. Aj s peniazmi je to tak - ak nie ešte horšie.

Viete, keď sa na ulici spýtate ľudí na ich sexuálny život, viac-menej sa s vami o tom porozprávajú. Lenže skúste sa ich spýtať na stav ich konta v banke. Dobré si všimnite, ako sa rozčúlia. „Čo to chcete vedieť ? ! Koľko mám v banke ? Nehnevajte sa, ale to je nanajvýš osobné !“ To, s kým ste minulú noc spali, nie je osobné (alebo nie až také osobné), ale vaše finančné pomery, to je **vsutku** osobné (nanajvýš). Rozoberáme tu otázku peňazí a zisťujeme, že ľudia sú vlastne oveľa silnejšie emocionálne zainteresovaní, keď ide o ich peniaze, ako keď ide o ich vlastnú sexualitu. Zaujímavé, však ? Musí to nejako súvisieť s našimi tradicionalistickými náhľadmi na peniaze, aké sú nám odovzdávané po celej generácii a servírované celý život -pritom deväť z desiatich zakorenených názorov na peniaze je veľmi, veľmi negatívnych.

Ako sa teda spriatelíť s peniazmi ? Nuž, po prvé, vyhodte z hlavy všetko, čo vám doteraz o nich do nej vtíkali. Tradičné staré názory na peniaze vymeňte za nové: vo vesmíre neexistuje nič, čo by nebolo späté s Bohom. A Boh, tá energia, čo predstavuje Boha, sa nachádza vo všetkom, vrátane peňazí. Nie je pravda, že Boh je všade, len nie vo vašej peňaženke. V skutočnosti **Boh je všade**.

Nevyhnutne musíte pochopiť, že peniaze sú len ďalšou formou energie života - a to veľmi, veľmi silnou formou; nie však silnou samou osebe, ale preto, lebo sme jej tú silu či moc udelili my ľudia. My, ľudské spoločenstvo tejto planéty, sme povedali: „Tento prostriedok výmeny bude mať v našom živote obrovskú moc.“ A peniaze túto moc skutočne stopercentne stelesnili. S naším požehnaním. Povýšili sme ich nad čokoľvek ostatné. A tak si napríklad zlato ceníme väčšmi ako piesok, obyčajnú zeminu či blato, samozrejme, len keď ten piesok, zemina či blato nepredstavujú konkrétny pozemok na nejakom lukratívnom mieste, čím by sa veľmi rýchlo mohli premeniť - tiež na zlato, čiže takzvanú nehnuteľnosť. Lenže všimnime si, že len čo sme dali peniazom svoje požehnanie, hneď vzápätí sme ich aj odsúdili a zavrhlili. Zaujímavá kontradikcia ! A opäť sa nám núka prirovnanie k sexu a sexualite, kde nachádzame ten istý zjavný rozpor. Na jednej strane tomuto aktu ľudskej lásky žehnáme, no na druhej strane jeho praktické vyústenie v telesnej podobe zatracujeme.

Nezvyčajné. Všetky prejavy takéhoto správania vyplývajú z oveľa širšieho kultúrneho mýtu. Podľa tohto prevládajúceho kultúrneho mýtu, ktorý nám implantujú a formujú mnohé náboženstvá, platí - a mne je ľúto, že to musím povedať: „Človek si nemá užívať.“ A keďže sex a peniaze predstavujú dva zvyčajné spôsoby, ktoré nám prinášajú potešenie, jedno i druhé sme vyhlásili za nesprávne - a hriechne, hriechne nedobré - a hrubo tak narušili prirodzenú harmóniu sveta, ako i harmóniu svojich vlastných životov.

Ako sa teda spriatelíť s peniazmi? Predstavte si, že peniaze sú pre vás darom nebies, vďaka ktorým môžete vykonať veľa dobra - či už pre seba, alebo pre ostatných. A ocitáme sa pred ďalšou prekážkou, ktorú je potrebné prekonať. „Páni moji,“ zavzdycháte, ak už teda mám veľa peňazí, môžem si dovoliť urobiť pre seba niečo, čo ma poteší. Vyjsť si tak na nákupy... vybrať si drahý oblek či luxusné talianske topánky hoc aj za 550 dolárov? Lenže! -odvážim sa potom čo i len spomenúť, že nosím talianske topánky za 550 dolárov? Mimochodom, ja práve teraz naozaj mám také na nohách. Viete si predstaviť, ako dlho mi trvalo vyrovnať sa s tým, že si dovolím nosiť pár talianskych topánok za 550 dolárov? Samozrejme, topánok ako takých sa to vôbec netýka, tu ide o to, čo táto skutočnosť v mojom živote naozaj predstavuje. Zaiste nie to, že mám toľko peňazí a môžem si to dovoliť. Týka sa to mojej vlastnej schopnosti vnímať ako celkom prirodzené, že vo svojom živote jednoducho na niečo mám. Chápete, že práve v tom je ten obrovský posun v náhľade na peniaze?

Porozprávam vám, čo mi vlastne umožnilo urobiť taký kvalitatívny posun v nazeraní na túto problematiku. Tu ide totiž o čosi viac než len o materiálnu podstatu celej záležitosti... ide o **dušu** - o dušu každého z nás. Veď v tých spomínaných luxusných topánkach môže napokon pokojne chodiť **ktokoľvek**. Obrazne i doslovne ktokoľvek si môže obuť tie isté topánky... keď sa poučí z týchto slov: neexistuje taká časť života, ktorá by nebola súčasťou Boha; neexistuje nijaký aspekt životnej energie, nech už by išlo o čokoľvek, ktorý by nebol vznešený a posvätný. Nič nie je zlo; nijaká vec sama osebe nie je zlá, ak ju len takou neurobí naše zmýšľanie. A preto aj z peňazí musíme prestať robiť zlo a nadovšetko: prestaťme robiť jeden z druhého, človek z človeka, zloduchov.

Čo to vlastne my ľudia robíme? ! A prečo to robíme? Prečo ustavične hľadáme v našom živote všade a vo všetkom okolo seba len samé zlo a negatívne stránky? O čom to vlastne potom tu je? To je otázka! Široká otázka. Zásadná otázka. A v jej centre, v centre toho všetkého diania sme teraz my, ľudské bytosti. Ocitáme sa v kritickom bode - došli sme až na vrchol a kladieme si najzásadnejšiu otázku, ktorá už nemá nič spoločné s peniazmi, ale týka sa samotného života. Pozeráme sa my ľudia na život a na všetky jeho stránky zásadne ako na zlo, alebo zásadne ako na dobro? To je otázka! Ak berieme život zásadne ako dobro, potom naše problémy s peniazmi skôr či neskôr vyriešime a spriatelíme sa s nimi. S čistým potešením si potom za ne niečo kúpime, niečo užitočné alebo niečo, čo nám urobí radosť, lebo si to zaslúžime. Ja si tieto svoje topánky zaslúžim. A vy taktiež. No a potom, môžeme predsa potešiť aj iných, urobiť im radosť niečím dobrým či užitočným. Budeme sa deliť o bohatstvo, ktoré nám patrí, o bohatstvo, ktoré nám nadelil Boh, s tými, ktorých životy sú s nami nejako späté. A každému sa ujde, nikto nezostane s prázdnyimi rukami, pretože pre každého z nás je tu všetkého dostatok. Ak si teda zvolíme takýto prístup, spriatelíme sa nielen s peniazmi, ale i sami so sebou, s ostatnými ľuďmi a s Bohom.

Z toho teda vyplýva, že s peniazmi sa musíme pohodnúť - tak ako napokon i s vlastnou osobou a jeden s druhým navzájom, dodávam. Musíme sa naučiť takto vychádzať a pohodnúť sa s celým životom a všetkým, čo s ním súvisí, aby sme mohli pokojne povedať: „Prijmám všetko, čo mi prinášaš, život, a dávam ti všetko, čo vo mne je“ - a nehanbite sa za nič, čo je vo vás, čo je súčasťou vašej osoby, lebo Boh nepozná hanbu, Bohu je hanba cudzia.

Takže práve sa vám otvára možnosť skoncovať so skostnatými názormi na peniaze, plnými rozporu, znepokojujúcimi, hlásajúcimi, že peniaze sú nečisté, že zavážajú akýmsi zlom. Lebo práve takéto názory privádzajú ľudí k akémusi tichému, tlmenému životnému zúfalstvu, pasívnej odovzdanosti. Keďže si myslia, že peniaze sú zlé a nečisté - a oni predsa nechcú dostávať zľú vec, akou sú peniaze, čoby odmenu za svoje dobré skutky či akúkoľvek dobre odvedenú činnosť - ocitajú sa potom v situácii, že vykonávajú prácu, robotu, ktorú vlastne nemajú radi či nenávidia, čo ich však na druhej strane aspoň ospravedlňuje za to, že za ňu poberajú peniaze. A tak vlastne osem hodín denne robia to, k čomu vnútorne, bytostne nemajú vzťah, čo nemajú radi, a až potom sa ako dobrovoľníci pustia do čohosi, čo ich baví, prináša radosť a uspokojenie. Vypomáhajú v nemocnici, vedú skautský oddiel alebo robia čokoľvek iné. Takže to, čo ich baví, robia na báze dobrovoľnosti a zadarmo, a to, k čomu nemajú vzťah, čo nemajú radi či dokonca nenávidia, robia len preto, lebo za to bez výčítiek môžu prijať peniaze. Ved' kto by už robil niečo, čo nemá rád, zadarmo, len tak za nič pre nič ? Vy by ste to hádam robili ?

Všetko sa však zmení, keď naberiete odvahu a rozhodnete sa naplno žiť, nielen odovzdané existovať. To si však vyžaduje celkový zvrät, veľký zlom vo vašom myslení. A podarí sa vám k nemu dospieť - až nad očakávanie - ak zmeníte svoje nazeranie na to, načo ste vlastne tu na tomto svete. V skutočnosti je to späť práve s vašim **rozhodnutím** žiť, a nie iba existovať. Tento zlom, obrat v myslení, je taký ohromný, že všetko, každá skutočnosť, každá prežitá skúsenosť má zrazu pre vás inú hodnotu, vrátane vášho náhľadu na peniaze. A nedajte sa ničím mýliť, k tomuto všetkému je možné dospieť. Práve preto som tu, aby som vám potvrdil, že takýto ohromný obrat, kvalitatívny posun v myslení, sa odohráva. Ale vidím, že máme ďalšiu otázku; prosím...

Ide o konflikt, ktorý mám práve s peniazmi... Aj ja si ich vážim, teším sa, že ich mám. A kedysi som tiež cítil, že budem musieť robiť niečo, za čo nebudem chcieť dostávať peniaze. Teraz už takýto problém nemám, no ešte vždy vo mne pretrváva vnútorný konflikt - pocit, že ak mám dosť peňazí, stávam sa súčasťou akéhosi globálneho programu, mašinerie či systému, ktorý necháva väčšinu tohto sveta žiť v biede a nedostatku. Bolo by pre mňa oveľa prijateľnejšie, keby som vedel, že každý človek na svete má čo jesť, každému na svete sa dostáva potrebnej lekárskej starostlivosti, každý na svete má kde bývať a má si čo obliecť. A peniaze že sú jednoducho prostriedkom, ktorý by sme vyhodili (v úvodzovkách) len na niečo, čo nie je pre nás nevyhnutné...

Dobre som načúval každému vášmu slovu. Predovšetkým si musíte dávať pozor, aby vás váš vlastný pocit pre všeobecnú spravodlivosť nepripravil o tie všemocné prostriedky, prostredníctvom ktorých by sa aj **vdaka vám** dalo dospieť do takého štádia tohto sveta, o akom ste vraveli. Dávajte si veľký pozor na to, aby váš vlastný cit pre spravodlivosť nadobro nediskvalifikoval **vás samotného** spomedzi tých, ktorí sa vskutku môžu **pričiniť** o takýto svet.

Svoj život som zasvätil práve tomuto cieľu: vytvoriť presne taký svet, aký ste opísali, po akom túžite. Lenže niečo vám poviem - dnes to už robím oveľa účinnejšie než vtedy, keď som odmietal a zavrhoval moc peňazí, teda tú silu, ktorá by mi umožnila pričiniť sa o takúto ušľachtilú zmenu.

Spravodlivosť, cit pre spravodlivosť, to je jedna z najväčších pascí ľudskej skúsenosti. Neraz cítime, že máme... nazval by som to... doslova „právo na spravodlivosť“. Myslím tým to, že sa cítime nespochybniteľne kvalifikovaní vyhlasovať, čo je v tej či onej situácii správne a čo nie; presvedčenie o správnosti vlastného postoja. V rámci relatívnosti hodnotového systému nášho myslenia skutočne môžeme mať v istých prípadoch neotrasiteľnú pravdu. Ibaže toto je veľmi nebezpečná pôda. Náš cit pre spravodlivosť a presvedčenie o správnosti môžu totiž zablokovať naše efektívne konanie a aktívnu činnosť oveľa rýchlejšie ako hocikaký iný

postoj či iné zmýšľanie. Takto sa v nás totiž odstavuje schopnosť porozumenia, hlbšieho chápania zmyslu vecí.

Keď som presvedčený o svojej pravde, o správnosti svojho názoru, nemôžem chápať, ako je možné, že vy máte na tú istú vec odlišný, celkom iný názor ako ja, nieto ho ešte pripustiť. Strácame tak schopnosť porozumieť ľuďom, vciťovať sa do ich postojov, vďaka ktorým sa ja cítim tým spravodlivým. A bez tejto schopnosti nemám najmenšiu šancu skutočne účinne zmeniť tento svet k lepšiemu. Pretože nikomu sa predsa nepáči, že práve on nemá pravdu či správny názor.

Domnievam sa, že pre nás je zvlášť nebezpečné posudzovať z hľadiska správnosti či spravodlivosti všetko to nedobré, čo sa vo svete odohráva. Zaujať neotrasiteľne spravodlivý postoj ku všetkému, čo je na tomto svete nesprávne či zlé, totiž znamená otvorene dávať najavo, ako nechápeme, že všetky tie rozpory a nepravosti sme tu zaviedli my ľudia. Dovoľte jeden príklad. Ako by prospelo renomovanému chirurgovi, primárovi či doktorovi, keby posudzoval všetky choroby a zdravotné problémy ľudí z hľadiska správnosti alebo sa nad nimi zamýšľal, či je to vôbec spravodlivé? Načo by to bolo? Ako by už prospelo vynikajúcemu právnikovi, znamenitému advokátovi posudzovať všetky spory a konflikty na tomto svete z hľadiska správnosti či spravodlivosti? Myslím si, že zaiste by ich chcel odstrániť alebo aspoň zmierniť, ale načo by mu bolo dobré vyjadrovať sa a hodnotiť, či sú tie spory a konflikty správne alebo nesprávne, a konštatovať, aké je to zlé, že na svete je tak veľa konfliktov - veď by tým iba popieral zmysel svojho vlastného profesionálneho poslania, to, čím sa stal a na čo tu vlastne je.

Takže vidíte, čo my, ľudské bytosti, robíme - najprv čosi zavedieme, zarámujeme a zaklincujeme a potom to rozbíjame a strhávame. To my ľudia vytvárame jediný správny, exaktný, precízny a perfektný súbor okolností, foriem a formalít (teraz sa vyjadrujem metafyzicky), prostredníctvom ktorých sa definujeme, prejavujeme a deklarujeme, kto sme a čím sme. Ak som, dajme tomu, liečiteľ, vytvorím si (metafyzicky) také podmienky a okolnosti, ktoré mi umožnia prejsť sa ako „ten, kto lieči“. Práve preto, aby som sa mohol takto zadefinovať, zavediem, či dokonca na istej úrovni ustanovím vo svojom vonkajšom svete choroby. Čiže isté opozitum voči tomu, čím som ja, na základe čoho sa potom môžem prejsť a deklarováť, kto vskutku som. www.andele-svetla.cz

Preformovať zajtrajšok - to je to najhoršie, čo by sa mohlo prihodiť duchovenstvu tohto sveta. Už by nemali komu čo povedať. Zvyšok svojho života by títo dušpastieri a dušpastierky strávili v nejakom hlbokom metafyzickom stave, vytvárajúc čosi, čo by bolo potom potrebné duchovne liečiť a na základe čoho by sa mohli nanovo prejsť a zadefinovať, čím vlastne sú. Práve preto tí najlepší z nich, skutoční duchovní majstri, nikdy nesúdia ani neodsudzujú. Títo duchovní menia vonkajšie pomery svojho sveta bez toho, aby ich odsudzovali alebo zatracovali. To by totiž znamenalo popierať samotnú podstatu toho, čo im umožňuje prejsť sa a vďaka čomu sú tým, čím naozaj sú a na základe čoho môžu deklarováť oprávnenosť svojho stavu. Je to hlboké metafyzické mystérium, ale skutoční duchovní majstri mu dokonale rozumejú.

Znova opakujem, práve preto skutoční duchovní majstri **nikdy** nič neodsudzujú či nesúdia, iba sa jednoducho usilujú prejsť to, čo je v nich a čo im umožňuje posúvať a meniť k lepšiemu vonkajšie podmienky a pomery. Z praktickej stránky, čisto z hľadiska praktických záujmov a praktickej spoločenskej interakcie - keď jedno ovplyvňuje druhé a navzájom spolu súvisia - cit pre spravodlivosť a posudzovanie, čo je správne a čo nie, nikomu neprospieva, jednoducho je nanič.

Jednou z naj neobyčajnejších politických osobností našich čias je, podľa môjho osobného názoru, Jimmy Carter. Tento muž vstupoval do veľmi explozívneho politického diania bez akéhokoľvek sentimentálneho pocitu pre spravodlivosť. Výsledky tohto jeho postoja

sa odzrkadlili v zmenách pomerov k lepšiemu, a to v tom zmysle, že ľudia, ktorí sa ocitli v centre vtedajších pomerov s jednoznačným presvedčením o tom, čo je správne, nemali šancu obstáť.

Takže môj cit pre spravodlivosť, alebo jednoducho obyčajný pocit zlosti nad tým, ako to na tomto svete chodí a vyzerá, je vlastne v mnohých smeroch závažnou brzdou...

Nepochybne. Aj ten najnepatrnejší prejav spravodlivosti a každý prejav oprávnenosti vynášať nad niečím súdy vám zabráni prejaviť a uskutočniť aj ten najušľachtilejší zámer. Jednoducho preto, lebo nikto vás nebude počúvať. Keď hovoríte z pozície neotrasiteľnej spravodlivosti a neomylného presvedčenia o správnosti niečoho, nikto vás nepočúva. A tak nielenže zbytočne **plytváte** svojou vnútornou energiou, ktorá by sa vám zišla na nejakú činnosť či tvorivú aktivitu, ale zároveň aj **odrádzate** ľudí od toho, aby takúto užitočnú energiu späťne odovzdávali vám. Nezlomné presvedčenie o správnosti či spravodlivosti totiž neoslovuje nikoho, dokonca **ani tých, ktorým sa usilujete pomôcť**.

Ale vy ste spomenuli aj ďalšiu zaujímavú vec. Povedali ste, že sprvoti, keď ste intenzívne hľbali nad touto problematikou, pristihli ste sa a usvedčili, že vlastne robíte čosi, čo nechcete robiť; alebo, inými slovami, mysleli ste si, že musíte robiť to, čo nechcete, len aby ste sa v istom zmysle vnútorne „vykúpili“. A predsa, nikto nerobí nič, čo nechce robiť. Aby nám to bolo celkom jasné, ešte raz: nikto nerobí nič, čo nechce robiť - nikdy. Robíme len to, čo chceme robiť a čo - ako predpokladáme - prinesie výsledky. To sa iba pretvarujeme, že nič iné nám aj tak nezostávalo, a presviedčame samých seba, ako zle či neprijemne sa teraz za tú svoju voľbu cítime. Chápete ?

Nikto nerobí nič, čo nechce robiť. Nikto. Vie si niekto z vás, ktorí ste tu, spomenúť na to, že by niekedy robil čosi, čo robiť vôbec nechcel ? Je tu niekto taký... ? Nech zdvihne ruku. Naozaj, myslím to celkom vážne; je tu v tejto miestnosti niekto taký... Pokojne sa prihláste, ak si myslíte, že ste už niekedy v živote robili niečo, čo ste vôbec nechceli robiť. Áno, niekto sa hlási; prosím...

Nemyslím si, že je to v tom, že nechceme niečo robiť. Všade okolo seba počúvam, ako ľudia vravia: „A čo iné mi už ostáva; nemám na výber.“ Pritom z kníh sa dozvedám, že takto sa k tomu nemám stavať. Myslím si však, že ľudia sa nazdávajú, že neraz skutočne nemajú nič iné na výber. Ja sám to poznám. Dlhý čas som si vravieval: „Nemám na výber; nič iné mi nezostáva, len robiť práve toto.“ Pretože v tej etape svojho života som nevidel nijakú inú možnosť. Ale keď som o tom čítal a pochopil, že - ako vy vravíte - ľudia nevykonávajú nič bez toho, aby sa pre to nerozhodli, tak dnes už sa vedome rozhodujem, čo robiť, akú prácu si zvoliť, a dokonca si to sám sebe nahlas zdôrazňujem: „Rozhodol som sa robiť toto.“ Takže najprv je rozhodnutie a potom konanie. No a keď tak počúvam to omieľané, ved' viete: „Nemám na výber“ - vždy sa mi chce zasiahnúť a povedať: „Ale ved' toto si si sám vybral.“ Myslím si však, že v našej spoločnosti sa takýto postoj ešte vždy neakceptuje. Je to tak ako s peniazmi, keď ich máte. Akoby ste za to nemohli. Je to priveľmi dobré, až podozrivo dobré - neviem, či si ich vôbec zaslúžim... Chcem povedať, že je oveľa viac tých, ktorí vyhlasujú, ako len nemajú na výber, než tých, ktorí konštatujú, že sami sa rozhodli pre to či to. Aj mne to istý čas trvalo, kým som zmenil svoj postoj.

V živote nikdy nie je taká chvíľa, v ktorej by ste nemali na výber. V skutočnosti si každý sám vytvára svoje životné podmienky a okolnosti, vrátane takých, ktoré sa týkajú toho, čo nazývame „nemať na výber“. Práve toto je však tá z volieb, na základe ktorej si má človek uvedomiť ostatné možnosti výberu, ktoré tu sú. Touto voľbou si vlastne vytvára neprehliadnuteľnú prekážku, ktorá ho má upozorniť, aby si všimol, že na začiatku predsa nebola nijaká prekážka. Niektorí z nás si ju všimnú, ale väčšina nie. Tí potom po celý zvyšok svojho života živia v sebe predstavu, že nič iné aj tak nemali na výber.

„Nemal som na výber" - to je naše najčastejšie zdôvodňovanie, prečo robíme to, pre čo sme sa tak či tak, no predsa len rozhodli a chceli robiť. A chceme to robiť preto, aby sme sa buď **vyhli** určitému výslednému efektu, alebo **vytvorili** určitý výsledný efekt, čo je napokon naozaj jedna a tá istá vec.

Takže v rámci daných podmienok a okolností skutočne robíme len to, čo chceme robiť, nehľadiac na to, či sa tak čomusi vyhýbame, alebo niečo vytvárame. Potom len sucho skonštatujeme: „Nič iné som nemal na výber." Ibaže človek **má** na výber. Každá vaša voľba, každé vaše rozhodnutie, každá vaša myšlienka, každé slovo -to všetko sú prejavy, prostredníctvom ktorých sa definujete a deklarujete, kto si myslíte, že ste, a čím ste sa rozhodli byť. Všetko, čo konáte, je prejavom vašej sebadefinície. Vždy je pred vami možnosť voľby. Zapamätajte si však: v rámci daného modelu tohto sveta nikto nerobí nič nenáležité.

Preto nielenže vždy máte pred sebou možnosť voľby, vy si v konečnom dôsledku vždy aj volíte; a zvolíte si vždy to, čo si myslíte, že vás buď spoľahlivo dovedie k istému výslednému efektu, alebo naopak, spoľahlivo vám zabráni dôjsť k nemu. V každom prípade sa však usilujete o taký výsledný efekt, ktorý vám pomôže **zadefinovať samého seba**, KTO NAOZAJ STE. A o to predsa ide, preto sme tu na tomto svete. Možnože práve takto by ste to nevyjadrili, ale uistujem vás, práve v tom je zmysel ľudskej duše. A keď sa na to začnete pozeráť v tomto svetle a v týchto súvislostiach, zároveň sa začnete pozeráť na život celkom ináč. Život vám bude pripadať ako úžasné dobrodružstvo a on tým neobyčajným dobrodružstvom naozaj aj bude - dobrodružstvom pri vytváraní a formovaní samého seba.

Niektorí ľudia sa cítia obeťami peňazí. Nechápu však, vôbec si neuvedomujú, že vždy je pred nimi voľba - možnosť kedykoľvek sa v živote o čomkoľvek rozhodnúť; a o peniazoch predovšetkým. Niektorým ľuďom sa zdá, že sú len bezmocnými figúrkami v rukách vrtošivej šťasteny, ak mám použiť priliehavé prirovnanie. Alebo že sú v jej nemilosti. Nevidia však nijakú súvislosť medzi svojou finančnou situáciou a svojím vedomím... úrovňou uvedomovania si reality. Nedávajú do súvislosti stav svojich financií s tým, ako ich vytvárajú... A ja vám vravím, že to my, ľudia, vytvárame v našom živote všetko, čo s ním súvisí.

Niekoľko môže povedať: „Neale, ty nerozumieš? Vieš, ja nemám také podmienky a možnosti ako iní." Ľudia, čo takto vravia, sa cítia znevýhodnení - buď nie sú dostatočne schopní či šikovní, alebo... alebo vždy sa nájde niečo, čo podľa nich stojí ako múr medzi nimi a peniazmi. Pre týchto ľudí by som mal niekoľko odkazov: predovšetkým, peniaze k vám neprídu ako dôsledok toho, čo robíte, akú prácu vykonávate. Ak sa domnievate, že peniaze k vám prídu práve preto, potom, samozrejme, budete mať naporúdzi všetky tie známe alibi typu: „Nedostalo sa mi takého vzdelania, aké má môj kolega" alebo: „Vo svojich začiatkoch som bol značne znevýhodnený" alebo: „Nemám také možnosti ako vy" -jednoducho preto, lebo si predstavujete, že peniaze dostávate výhradne za to, čo robíte, akú prácu vykonávate, a nie za to, čo vo vás je, akí ste.

Každý človek je nejako bytostne založený, je práve taký, aký je, bez ohľadu na jeho vzdelanie, bydlisko a pôsobisko, národné a kultúrne pomery, z akých pochádza, či spoločenské postavenie. Každý má niečo rád, každý môže byť v niečom neobyčajný, jedinečný, každý môže byť veľkorysý a šľachetný, štedrý, súcitný, priateľský. Každý človek môže mať v sebe toto všetko, za čo sme ochotní platiť, čo má ohromnú cenu, odhliadnuc od toho, čo robí, akú prácu vykonáva. Na tom nezáleží; chápete? Právnicki, ktorí zarábajú najviac, doktori, ktorí zarábajú najviac, kameloti, ktorí zarábajú najviac... to sú tí - kameloti, doktori, právnicki - ktorým vždy žiari na tvári obrovský úsmev a ktorí vždy majú srdce otvorené dokorán pre každého, koho života sa nejako dotýkajú. Povedzme, kameloti; to sú tí, ktorí dostávajú od ľudí štedré všímne. Ostatní kameloti sa čudujú, ako to len robia. „Majú lepšie

bicykle," vravia; alebo: „Sú z lepších rodín ako my" alebo: „Majú lepšie trasy a rajóny" alebo lepšie to a to...

Nuž, nikto nemá v živote lepšiu trasu či lepší rajón. Všetko tkvie iba v tom, aby sme sa vedeli podeliť s ostatnými o to bytostne dobré, čo je v nás a čo chcú tí ostatní znova a znova cítiť. Ak sme ochotní deliť sa o to s nimi, potom naozaj nezáleží na tom, čo robíme, akú prácu vo svojom živote vykonávame. Môžeme byť trebárs inštalatérmi, kamelotmi, smetiarmi, upratovačkami alebo prezidentmi nadnárodných spoločností. Ak sme však ochotní otvoriť dokorán svoje srdcia a z hĺbky svojej duše podeliť sa o všetky poklady, ktoré v sebe nosíme - či už je to láska, šľachetnosť, priateľskosť... potom všetko to dobré, čo len život prináša, stane sa súčasťou nášho vlastného života. Viete, za úsmev si kúpite oveľa, oveľa viac dobrej nálady a pohody, ako si len viete predstaviť.

Takže ľuďom, ktorí sa nazdávajú, že sú obeťami vlastných nepriaznivých finančných pomerov a okolností, chcem povedať: pozrite sa na tých, ktorí si v živote vedia zarobiť. Zoberte si hocikakú reprezentatívnu vzorku veľmi, veľmi zámožných ľudí, kohokoľvek z multimilionárov, a zistíte, že na tých ľuďoch je niečo neobyčajné, jedinečné. Áno, nájdete medzi nimi zopár takých, ktorí mali všetky výhody, všetky tie kultúrne a spoločenské možnosti; ale najmä mnoho takých, ktorí také výhody a možnosti vôbec nemali. A bližšie si všimnite tých, ktorí nemali o nič viac, ako máte vy práve teraz, a spýtajte sa ich, ako sa dostali až tam, kde chcete byť aj vy. Aký je medzi vami rozdiel? Ak to tí ľudia budú vedieť vyjadriť slovami, povedia vám asi toto: „Neváhal som ukázať, čo vo mne je. Ochotne som zo seba vydal všetko, čo vo mne je. A vôbec mi neprekážalo ukázať, čo je aj v mojom vnútri."

Pozhovárajte sa niekedy s Barbrou Streisandovou. Len sa s ňou na túto tému pobavte. Spýtajte sa jej na jej kultúrne a etnické pomery, na štartovacie výhody a nevýhody. A potom sa jej spýtajte, ako sa dostala na výsledie. Niektoré to nazve **trúfalstvom**. Iný **čarom osobnosti**. A niektoré možno použije cudzí výraz **joie de vivre**. Tak či tak, nepochybne to v každom prípade znamená **ochotu ukázať sa pred celým svetom** kto som a čo je vo mne výnimočné, nádherné, bez ohľadu na to, z akých pomerov som vyšiel, odkiaľ pochádzam. Urobte to; urobte to aj vy a budete v živote šťastní. Mimochodom, v živote budete šťastní aj bez ohľadu na to, či budete, alebo nebudete mať veľa peňazí.

Neale, zaujímalo by ma, či nám môžete vysvetliť, prečo tak veľa ľudí zaoberajúcich sa duchovnou problematikou, hovorí sa im aj „ľahko pracujúci", je na tom finančne dosť biedne. Týka sa to aj tých z nás, ktorí sme zanechali svoje stále zamestnania a dali sme sa, ako sa vraví, na cestu pravého, zmysluplného prežívania života. No predsa, zdá sa, že skúšobným kameňom, akousi skúškou správnosti, je pre nás práve finančná otázka: zvládneme to? Prečo sa pred toľkými z nás vynára práve tento finančný problém a núti nás zaoberať sa tým, ako ďalej?

Pretože v tej chvíli, len čo sa zadefinujete a vyhlasujete sami seba za niekoho alebo za nejakého, vstúpi do platnosti a začne existovať všetko ostatné, čo je celkom iné ako to, čo je vlastné vám. Zopakujem: len čo sa zadefinujete a zadeklarujete sami seba za niekoho alebo za nejakého, vstúpi do platnosti a začne existovať všetko ostatné, čo je celkom iné ako to, čo je vlastné vám. Musí to tak byť. Taký je zákon nášho bytia.

„Prečo?" spytujete sa. Lebo na tomto princípe funguje náš vesmír. Vysvetlím vám to. Ak neexistuje to, akým človek nie je, neexistuje ani to, akým je. Pochopili ste?

Krútime hlavou, že nie, moja milá, a vravíte si: „Čo sa mi to pokúša ten chlapík nahovoriť?" A ja vravím: „Ak neexistuje to, akým človek nie je, neexistuje ani to, akým je." Dovoľte mi uviesť príklad. Ste vysoká a tučná? Nie. Ale ako viete, že nie ste vysoká a ani tučná?

V porovnaní s ostatnými ľuďmi, zdá sa, že zapadáam do takého priemeru.

Nuž, keby neexistovalo to „vysoká“ a „tučná“, ako by ste vlastne vedeli, že nie ste vysoká a že nie ste tučná ? Predpokladajme, že by každý vyzeral presne tak ako vy. Bože, nebolo by to úžasné ? Hm, naozaj vyzeráte výborne. (To je len taká malá vtipná narážka; neodpustil som si.) Ako sa voláte ?

Karen.

Nuž, Karen, predpokladajme - iba tak, v rámci tejto debaty - že by každý vyzeral presne tak ako vy. Ako by ste potom vedeli, ako vyzeráte ? Ako by ste sa potom vedeli opísať ? Ako by ste mohli povedať: „Ja som tá s dlhými tmavými... Ach, ale ako vidím, **každý** tu má dlhé tmavé vlasy ! Dobre, tak teraz ináč - som pomerne štíhla, nevysoká. Lenže... veď **každý** je tu štíhly a nevysoký..." A napokon, ako by ste vedeli, kto vlastne ste ? Nevedeli by ste to, však ? Myslím, v rámci daného stavu určite nie.

Nie; na základe vonkajšku naozaj nie.

Nie, na základe vonkajšieho vzhľadu naozaj nie. A keby sme boli všetci identickí aj na základe svojho vnútra, nevedeli by sme charakterizovať ani svoje vlastnosti. Lebo by sme boli všetci rovnakí. Nie ? Takže vám ručím, že ak budete priamo prežívať svoju jedinečnosť, to, kto ste a akí ste, potom budete k sebe priťahovať - tak ako magnet - práve všetko to ostatné iné ako to, čo je vlastné vám. Pretože: ak neexistuje to, akým človek nie je, neexistuje ani to, akým je. Už chápete ?

A teraz jedno tajomstvo - len čo sa dozviete nejaké tajomstvo, prestáva byť tajomstvom. Pretrváva len to, čo nepoznáte. To, na čo sa pozeráte, sa vytratí. Samým sebou zostáva len to, čo si neosvojíte.

Neale, na svete je strašne veľa ľudí, ktorí majú hrôzu odísť zo svojho stáleho zamestnania z obáv, že prídu o živobytie - tú najväčšiu životnú istotu, akú len poznajú. Čo by ste odkázali týmto ľuďom ?

Niektorí ľudia sa naozaj **desia** opustiť svoje stále zamestnanie. Chytili sa do pasce svojho vlastného vynálezu - peňazí, lebo ich spútava utkvelá predstava, že keby odišli zo svojho zamestnania či opustili svoje výnosné posty, na ktoré sa horko-ťažko dopracovali, prišli by o všetko. Lenže oni o to všetko prišli už teraz, pretože keby o to neprišli, ani by len neuvažovali o odchode. Takže kľúčovou otázkou nie je to, o čo prídete, ak sa vzdáte svojho postu v zamestnaní, ale to, čo tým získate. Čo vám stojí za to, aby ste sa zastavili a popremýšľali o odchode zo zamestnania ? To je tá kľúčová otázka.

Keď sa pozriete na to, prečo ľudia predsa len uvažujú o odchode zo svojho zamestnania, zrejme niečo nie je v poriadku, zrejme s niečím nie sú spokojní. Čo im chýba ? Je to ako s vyplňaním dotazníka.

Takže čo by som odkázal ľuďom, ktorých trápi dilemma, ktorú ste spomínali ? Nuž len to, čo tak často ľuďom vravievam: ste tu preto, aby ste žili, nie existovali. Zaiste budete šťastnejší, keď zarobíte tretinu svojho terajšieho platu, ale pritom budete samým sebou - tým, kým a akým naozaj ste - čo vám prinesie stálu radosť a vašej duši oslobodzujúci pokoj.

Pozrite, toto je kľúčová otázka, ktorú si musí položiť každý: kedy sa už odhodláme prinášať svojej duši radosť a potešenie ? Takže ak robíte niečo, čo je nielen základom vášho živobytia, ale zároveň uspokojuje aj vašu dušu, prináša vám radosť, je to pre vás tá najúžasnejšia vec. Musím však hneď dodať, že takýchto šťastlivcov je na tomto svete veľmi, veľmi málo. Prevažná väčšina ľudí prežíva svoj život v akomsi pokornom tichom zúfalstve - odovzdane robia to, čo si myslia, že **musia** robiť len preto, aby nejakو prežili.

Zo svojich vlastných životných skúseností som sa naučil, že pre to, aby sme len prežili, nemusíme robiť nič. Ako prežiť tým sa ja nezaťažujem, takéto starosti hádzem za hlavu a vždy robím to, čo ma teší, čo mojej duši prináša najväčšiu radosť. Niektorí moji priatelia a známi, ale aj rodina a ďalší mi preto z času na čas vyčítajú, aký som nezodpovedný človek. Lenže tak či tak, koho tým vlastne ukracujem o zmysel pre zodpovednosť, ak nie jedine sám seba ?

A tak teda odmietam byť dlhší čas nešťastný či nespokojný v akomkoľvek zamestnaní či v nejakej činnosti, čo vykonávam len preto, lebo sa nazdávam, že musím pracovať, aby som si zabezpečil živobytie a udržal istú životnú úroveň. A urobil by som to aj dnes, keby mi to, čo práve teraz robím, neprinášalo radosť a neuspokojovalo by ma. Dokonca aj keby som pripustil predstavu, že šťastie iných leží na mojich pleciach a som za to zodpovedný, ako by som mohol urobiť iných ľudí šťastnými, keď sám som zúfalo nešťastný z toho, čo sa nasilu pokúšam robiť ?

Ľuďom, ktorí sa cítia lapení v osídlach svojich utkvелých predstáv o práci, by som poradil, aby sa otestovali. Urobte si taký malý testík. Napíšte na kúsok papiera: „moje vlastné pasce“. Potom tie jednotlivé pasce pomenujte či opište. Povedzme: „Vykonávam robotu, ktorá ma nebaví, lenže keby som zo svojho zamestnania odišiel, nezarobil by som toľko peňazí, ako dostávam teraz, a nemohol by som si dovoliť všetko to, na čo teraz mám či už pre seba alebo pre svojich blízkych.“ Rozumiete, však ? Takže toto je pasca. No a potom pokračujte: „Čo by sa stalo, keby som sa z tejto pasce vyslobodil ?“ A ďalej, keď už to budete mať - teda to, čo by sa stalo, keby ste sa dostali von z tejto pasce - prichádza tretí stupeň testu: „Čo by sa stalo, keby som to teraz svätosväte aj urobil ?“ Chápete ? Nuž, prišli by ste len a len na to, že svet sa aj bez vás na vašom terajšom pracovnom mieste určite neprestane krútiť ďalej.

Pred mnohými rokmi som dostal nezabudnuteľnú, úžasnú lekciu od istej výnimočnej ženy. Volala sa Dr. Elisabeth Küblerová-Rossová a poznal som ju osobne. Jedného dňa sme sa spolu viezli v aute a zhovárali sa. Poznamenal som, že už by som chcel robiť niečo naozaj poriadne, lenže to by som musel kvôli tomu opustiť svoje zamestnanie a to si, zdá sa, nemôžem dovoliť z mnohých dôvodov - ak už nie pre nič iné, tak určite preto, lebo od mojej práce je závislých mnoho ďalších ľudí.

Elisabeth sa na mňa pokojne pozrela a tým svojím neprepočuteľným tvrdým švajčiarskym prízvukom podotkla, prižmúriac pritom oči: „Ahá, a čo by robili všetci tí ľudia, keby si zrazu zajtra umrel; no čo myslíš ?“

„To je nefér,“ zareagoval som. „Zákerná otázka; nechystám sa zajtra umrieť.“

Zadávala sa na mňa a povedala: „Zajtra nie, ty už umieraš teraz.“

V tej chvíli som sa rozhodol žiť. Naplno prežívať svoj život. Bolo to najohromnejšie rozhodnutie, aké som kedy urobil. Takže takto asi by som odpovedal tým, ktorí sa cítia spútaní v pasci svojich utkvелých predstáv, na ich dilemu, či stále miesto v zamestnaní, alebo radšej stále miesto v živote.

Koľko toho zo svojho života ste ochotní rozdávať ? A koľko toho zo svojho života ste ochotní žiadať a získať znova ? A keď znova získate svoj život, čo myslíte, o čo viac budete musieť rozdávať iným ? Nielen z materiálnych vecí, ale najmä z radosti, šťastia a spokojnosti, čo teraz sídli vo vašej duši.

Preto sa skutočne veľkí duchovní majstri nikdy nestavajú proti tomu, čo je na iných ľuďoch odlišné, a všeobecne vôbec proti akejkoľvek inakosti; skôr naopak, vidia v tom veľké požehnanie. Len nech je tu opačnosť a inakosť, len nech sú tu aj iní a to, čo na mne a

vo mne nie je. Nielenže to uvítam, ale sa s tým aj stotožním, ba stanem sa súčasťou toho odlišného, čo bude velebiť zas to, akým som ja, teda moju inakosť, v ktorej nájdem vyjadrenie svojej vlastnej jedinečnosti. Chápete ?

Celý vesmír predstavuje pole - áno, pole. Niektorí ľudia ho volajú morfickým poľom. Ja ho zas nazývam poľom skúseností a zážitkov, poľom prejavov všetkého živého. Život prejavujúci sa v samotnom žití, prežívaní. Zároveň je to aj pole kontrastov či kontrastné pole, ako chcete. Len na základe princípu kontrastu sa totiž každý prvok tohto poľa môže prejavíť sám osebe a zadefinovať sa ako to, čo naozaj predstavuje. Taká je skutočnosť v rámci relativity tohto vesmíru.

Lenže v tom, čo v našom jazyku, ako som počul, označujeme ako „ríšu absolútna“, takéto pole kontrastov nie je nevyhnutné - ba dokonca ani nie je možné. Jednoducho preto, lebo „ríša absolútna“ podľa definície predstavuje absolútno samo osebe, teda všetko je vlastne absolútne. Rozumiete tomu ? Okrem absolútna neexistuje nič iné. Toto absolútno nazývame Bohom. Teda aspoň v mojej terminológii je to Boh; dávam prednosť tomuto výrazu.

Na počiatku bolo „**všetko, čo tu je**“ a „**všetko, čo tu je**“ bolo všetko, čo vtedy vôbec bolo. A okrem toho nebolo už nič iné - len to „**všetko, čo tu je**“. A bolo to tak veľmi dobré. Lenže to je „**všetko, čo tu bolo**“. A nič iné okrem toho.

A predsa, akési **niečo** zatúžilo spoznať **samo seba** cez **svoj** vlastný zážitok. A tak sa to **niečo** pozrelo zo **seba** smerom von, aby našlo čosi iné, než bolo **ono samo**, a aby na základe toho čohosi iného mohlo spoznať **samo seba** cez **svoj** vlastný zážitok s tým čím si iným. Lenže to **niečo** nemohlo nájsť mimo **seba** nič iné než zas len **samo seba**. Lebo okrem toho **niečoho** nič iné nebolo. Jednoducho preto, lebo to **niečo** bolo vlastne „**všetko, čo tu je**“, a okrem toho už nič iné.

Ako však potom spoznať **niečo** v **jeho** veľkolepej jedinečnosti ? A tak **To**, čo voláme Bohom, sa pokúšalo pozrieť von z **niečoho**, lenže mimo toho **niečoho** nebolo ničoho. Preto **To** nazrelo do **seba**, aby mohlo spoznať **samo seba** - náhodou to vôbec nie je zlá myšlienka, ak by ste sa aj vy rozhodli spoznať samých seba. Pozrite sa do seba, nie mimo seba. Lebo tí, ktorým sa nepodarí dospieť k sebe, idú mimo seba.

A tak Boh nazrel do seba a vo vnútri toho, čím samotný Boh je, Boh naskutku uvidel celú tú veľkoleposť, ktorú **To niečo** hľadalo. A **To** doslova implodovalo, prasklo smerom dovnútra. To znamená, že Boh kvôli nám sa obrátil do svojho vnútra a nato implodoval na nesmierne, nepredstaviteľné množstvo častí a častíc - smerujúcich tu a tam, nahor i nadol, doľava i doprava. A tak zrazu v jednom okamihu **vzniklo** „tu“ a „tam“, „hore“ a „dole“, „vľavo“ a „vpravo“. A ešte „rýchlo“ a „pomaly“, „veľa“ a „málo“ -všetko to odrazu **vzniklo** v tom vznešenom momente počiatočnej myšlienky, ktorou dal Boh zrod svojmu nekonečnému množstvu tých najrozličnejších elementov, z ktorých každý vybíhal z Jeho stredu tým, čo dnes voláme „rýchlosťou“, a vyvolal predstavu plynutia, ktorú sme pomenovali „časom“. Každý z týchto elementov sa mohol pozrieť späť na celý ostatok toho všetkého, čím je Boh, a povedať: „Ó, môj Bože, aké úžasné je Tvoje dielo.“ A všetky ostatné prvky sa mohli spätne pozrieť na jedinečnosť samotného individuálneho prvku Božej podstaty, dobre si ho prezrieť a vysloviť na jeho adresu presne tú istú výpoveď. Lenže Ten to nepočul. Individuálny prvok prvotnej podstaty nepočuje spoločenstvo všetkých jednotlivých častí a prvkov toho, čím je Boh, ako Mu vraví: „Ó, môj Bože, aké úžasné je Tvoje dielo.“ A tak to všetko, čo tvorí súhrnné Spoločenstvo predstavujúce Boha, ponecháva na samotné jednotlivé prvky svojej podstaty, aby jeden druhému navzájom pripomínali: „Vidiš, aký si úžasný ? Ó, môj Bože, aké úžasné je Tvoje dielo !“

Nuž a ak sa nám ľuďom nedarí povedať si jeden druhému práve toto, ak sa nám nedarí odovzdávať si navzájom toto veľké poslanstvo, zlyhávame v tom najušľachtilejšom poslaní

svojho života. Pretože sme sem prišli spoznávať samých seba. Prišli sme sem, aby sme sa navzájom spoznávali. Veď ja sám môžem poznávať samého seba jedine prostredníctvom teba, vás, pretože tu v tejto miestnosti a v celom jedinom priestore je len jeden z nás, my všetci sme jedno.

Len čo by ste vyhlásili samých seba za zosobnené bohatstvo, ktoré priťahuje všetko to veľkolepé univerzálne bohatstvo vrátane peňazí, uisťujem vás, že onedlho sa ocitnete celkom bez peňazí. Zažil už niekto z vás niečo podobné? Ten okamih, keď poviete: „Moje je **bohatstvo**, riekol Boh," namiesto slova „pomsta" či „odplata"... A máme nový propagačný slogan, však? - „Moje je bohatstvo, riekol Boh." Nebolo by to zaujímavé? V tej chvíli, keď to poviete, ono sa objaví vo vašom svete, akoby práve s tým, že všetko ostatné je preč. A vy začnete púťovať - mimochodom, stále dookola všade tam, kde nikto nemá nijaké peniaze, pokiaľ ich nemáte ani vy sám - až kým nenatrafíte na niekoho, kto je rozprávkovým zamožným. Potom sa všetko zmení.

A čo tak odvádzanie desiatkov; prispievanie desiatimi percentami z príjmu, pričom spoločnosti a firmy by prispievali desiatimi percentami z čistého zisku? Neposilnili by sme tým ekonomiku tejto krajiny?

V Rozhovoroch s Bohom nájdete na túto tému pomerne nezvyčajný výklad. Hovorí sa tu, že raz nadíde čas dobrovoľných príspevkov. To znamená, že každý vyčlení -dobrovoľne - desať percent zo svojho príjmu na spoločný príspevok. Tak firmy, ako i jednotlivci budú prispievať do jedného všeobecného fondu, ktorý z týchto spoločných príspevkov prerozdelení náležitú časť osobám, ktoré sa ocitnú v núdzi, a zároveň poskytne finančné prostriedky na sociálne programy, ktoré budú slúžiť ľuďom žijúcim v biede. V ten deň, keď sa tak stane, vytratia sa z nášho života dane, pretože dobrovoľnými desaťpercentnými príspevkami získame viac finančných prostriedkov ako celým terajším povinným daňovým systémom. Nikoho už viac nebude rozčuľovať a rušivo sa dotýkať platenie daní - každý odovzdá desať percent svojho príjmu, či už zarába tisíc dolárov týždenne, tisíc dolárov za hodinu, alebo tisíc dolárov ročne. Človek jednoducho odovzdá tých desať percent z platu do všeobecného fondu. Stanoví sa i minimálna hranica príjmu na odvod desiatku a tí, ktorí ju nedosiahnu, nebudú prispievať do fondu. Bola by to formálna zbytočnosť.

Nosnosť, ekonomická nosnosť tohto projektu je pritom založená na jednoduchej myšlienke: ak odovzdáte časť toho, čoho sa vám dostáva, do systémového celku, rozmnožujete a obohacujete ho, čo znamená, že z neho späť môžete aj viac dostávať. Zreteľnosť - neviem na to nájsť priliehavejší výraz... samozrejmosť a zreteľnosť spolu; ani na to hádam nie je slovo - teda zreteľnosť tohto systému je taká jasná, že je až podivuhodné, že sme sa na také čosi doposiaľ nedali. Ten desiatkový systém má však v sebe ešte čosi dôležitejšie - či už ten desiatok dávame na kostol, na synagógu, na nejakú charitu alebo na niečo podobné - ak teda vyčleňujeme istú čiastku z nášho príjmu, povedzme tých desať percent, pre niekoho iného a ak túto činnosť vykonávame so samozrejmou pravidelnosťou, dávame tým celému vesmíru najavo čosi úžasné, že totiž **tam, odkiaľ prichádza to, čo dávam, je toho ešte viac**. Je tam toho toľko, že tých mojich stanovených desiatich percent sa môžem doslova vzdať a rozdávať ich, a vôbec mi nebudú chýbať. Je to otvorený prejav dostatku či všeobecnej „dostatočnosti" ako výsledok našej, ľudskej skúsenosti. Práve preto toľko duchovných hnutí vyzýva: prispievajte, prispievajte, **dávajte desiatok** -nie preto, lebo sa chceme zmocniť vašich peňazí, dokonca ani nie preto, lebo azda potrebujeme vaše peniaze, ale preto, lebo **vy** potrebujete zreteľne **vyjadriť a prejaviť pocit dostatku**. A ten sa tak stáva zárodočným nariadením pre samého seba a zároveň i pre celý vesmír. Celému vesmíru skutočne nariaďujete, aby na takéto šľachetné prejavy odpovedal nevyhnutnosťou zrodu ďalších a ďalších takýchto skutkov. Desiatkový príspevok sa tak stáva nástrojom, prostredníctvom ktorého usmerňujeme celý vesmír vo svojom pravdivom presvedčení.

Nahrali ste mi na ďalšiu otázku: čo teda čaká americkú ekonomiku ? Aké bude z tohto hľadiska dvadsiate prvé storočie ? Predvídate nejaké prevratné zmeny ? A čo barterový či výmenný obchod ?

Viete, nemám nijakú osobnú predstavu o ekonomike v dvadsiatom prvom storočí. Jediné, čo viem, je to, že zajtrašok budeme vytvárať my ľudia - všetci. A mojím poslaním je presviedčať o tom ľudí tu a teraz - práve tu a práve teraz.

Keby som sa mal zamyslieť nad dvadsiatym prvým storočím v súvislosti s vašou otázkou, povedal by som, že podľa mojej najlepšej predstavy všetci z nás budeme vychádzať - ekonomicky, duchovne, politicky, sociálne - z dvoch princípov. Predovšetkým z dvoch princípov. Ten prvý značí, že my všetci sme jedno, každý z nás je ako jeden. Viete si predstaviť, čo by na tejto planéte spôsobilo uplatnenie tohto princípu - všetci sme ako jeden - z hľadiska ekonomického... a politického a duchovného ? Vyvolalo by to také pozdvihnutie, taký myšlienkový posun a takú kvalitatívnu zmenu v našom živote, že sa to ani nedá opísať. A všetko by to predstavovalo obrat k lepšiemu, pozitívnemu, samozrejme. Hneď zajtra by sa skončili všetky vojny. K nedorozumeniam a nezhodám by prakticky ani nedochádzalo; isteže, za daných pomerov by len veľmi ťažko dochádzalo k rozporom vedúcim k násilnostiam.

Takže predvídam, že niekedy v dvadsiatom prvom storočí - a dúfam, že to bude zaiste skôr ako neskôr - sa dopracujeme k takej ekonomickej realite, ktorá bude založená na spomínanej duchovnej pravde: všetci sme jedno, každý z nás je ako jeden. Je možné k tomu dospieť ! Takáto nová ekonomická realita by eliminovala všetky úmysly zamerané na vlastníctvo. V **Rozhovoroch s Bohom** sa trochu rozoberá aj táto tematika a v súvislosti s budúcnosťou sa tu hovorí, že nikto v skutočnosti nebude nič vlastniť, ale človek bude akýmsi správcom istých vecí. Viete, predtým si ľudia skutočne mysleli, že vlastní nielen veci, ale aj iných ľudí. Manželia, povedzme, sa nazdávali, že vlastní svoje ženy, rodičia zas svoje deti a podobne. No a od toho sa už veľmi ľahko prechádzalo k úvahám o vlastníctve plantáže či farmy alebo čohokoľvek iného.

V budúcnosti nám však bude celkom zrejmé, že vôbec nevlastníme túto zem, tak ako nevlastníme ani svoje deti. Konečne už dospievame do toho štádia, keď nám je jasné, že nevlastníme jeden druhého. Ženy nie sú vlastníctvom manželov a takisto manželia nie sú vlastníctvom žien. Mimochodom, nie je to až tak dávno, čo sa nám ľuďom rozbiežilo v hlavách v tejto záležitosti - uvedomili sme si to len v posledných päťdesiatich rokoch. A pravdepodobne je nám to jasné len posledných tridsať rokov. Nové názory a myšlienky sú pre väčšinu z nás prevratné. Naš zmysel pre vlastníctvo prechádzal názorovými zmenami, kým sme si konečne uvedomili, že nie sme vlastníkami ani svojich detí, tak ako ani svojich drahých polovičiek.

A dostávame sa k ďalším novým názorom a myšlienkam: nevlastníme dokonca ani zem, po ktorej kráčame, a už vonkoncom nie oblohu nad našimi hlavami. Niektorí ľudia uvažujú ako vlády a vyhlasujú: „To je naša obloha... ako vysoko až siaha ?“ Viete, pred rokmi medzi nami a OSN vyvstali vážne konfrontačné debaty týkajúce sa letových dráh satelitov pohybujúcich sa nad teritoriálnym priestorom nejakej krajiny, ktoré viedli až k tomu, že na pôde OSN padli aj takéto nezvyčajné otázky: Do akej výšky až siaha niečí priestor ? Do akej výškovej hranice vlastníme vzdušný priestor nad územím svojho štátu ? Až po samý okraj vesmíru či ako, pokiaľ ? Nuž, vidíte, len nedávno sme prišli na to, akí sme my ľudia v týchto vlastníckych záležitostiach smiešni. A, samozrejme, možno ísť aj nadol: ako hlboko dole je to naše ? Nerastné bohatstvo pod vašou zemou - je vaše ? Až po akú hĺbku ? Je Saudská Arábia - a to bez akejkoľvek urážky na adresu tejto krajiny či hociktorých iných podobných miest na tejto zemi - skutočným vlastníkom zdrojov ropy pod zemou ? Ak áno, ako hlboko dole je to jej či tej a tej krajiny ? Našli by sa i takí, ktorí by sa hádali, že až po samý okraj

zeme - teda až po jej vyústenie na druhej pologuli... To však, mimochodom, znamená, že každý vlastní všetko, pretože ak vám naozaj patrí zem pod nohami až tak hlboko, ako sa len dostanete, potom vám vlastne patrí i zem na druhej strane planéty. Nuž, nerád by som zosmiešňoval takýto prístup k vlastníctvu ďalšími podobnými otázkami a odpoveďami, ale ide mi o to, že skôr či neskôr dospejeme na takú úroveň, keď pochopíme, že my ľudia vlastne nič nevlastníme, iba to tu všetko spravujeme. A ak sa už raz na takúto úroveň dostaneme, prestaneme drancovať a devastovať svoju krajinu, páchať matke Gai všetko to zlo len preto, lebo si namýšľame, že na to máme právo, lebo nám to tu koniec koncov všetko patrí. Presne podľa hesla: „Toto je moje a ja si s tým môžem robiť, čo sa mi zapáči !“

V dvadsiatom prvom storočí teda predvídám takú ekonomiku, v ktorej spomínaný druh vlastníctva - dovoľujúci nám teraz ničť a pustošť čokoľvek na zemi podľa ľubovôle len preto, lebo sme si to kúpili, úplne pritom ignorujúci všetky zhubné účinky a dopady, aké to má na nás ostatných - nebude viac možný.

No a potom, ako to vidím, je tu druhý princíp, z ktorého bude ekonomika dvadsiateho prvého storočia vychádzať. Náš svet totiž vidím ako miesto, kde človek konečne pochopil, že je dostatok všetkého; všetkého toho, čo potrebuje, aby bol šťastný a aby sa o to aj mohol deliť s ostatnými. Viete, už teraz máme na našej zemi dostatok všetkého - a predsa, milióny ľudí by so mnou zrejme nesúhlasili. Povedali by: „Vieš, Neale, tebe sa tam dobre sedí a básni o dostatku a dostatočnosti, lenže my tam, kde sme, hladujeme ! Nemáme dostatok potravín. Nemáme kde hlavy skloniť. Nemáme čo na seba. Nemáme dosť peňazí. Nemáme dostatok tých skvelých vecí, ktorých si ty očividne užívaš vo svojom živote v blahobyte.“

Nuž, je to pravda, títo ľudia nemajú dostatok toho ani toho, lenže nie preto, že by všetkého nebol dostatok, skôr však preto, lebo tí, čo to všetko majú, nemienia sa o to deliť. Nie je nijakým tajomstvom, že deväť desatín svetových materiálnych zdrojov sa nachádza v rukách jednej desatiny populácie tohto sveta. Je to fér ? Je to oukej ? Patrí sa to na spoločnosť, ktorá samu seba rada charakterizuje a deklaruje ako vyspelú, uvedomelú a vysoko rozvinutú ? Na základe čoho, akých praktických opodstatnení či logických úvah si môže spoločnosť vyspelých bytostí dovoliť oprávniť jednu desatinu ľudstva, aby disponovala deviatimi desatinami všetkých materiálnych zdrojov na tejto zemi ? Navyše odmietajúcu sa o ne rovnomerne podeliť, argumentujú pritom dôvodmi ako: „Vy tomu vôbec nerozumiete; to patrí mne, ja som si to kúpil, nadobudol svojou prácou; nemôže to byť vaše.“ Je pozoruhodné, že deväť desatín populácie, tej, ktorej nie je umožnený prístup k zdrojom tejto planéty, proti tomuto stavu nijako razantnejšie nerevoltuje a nebijie na poplach, ako by sa dalo očakávať. A pozoruhodné je aj to, že jedinou príčinou, prečo tých „hore“ nie je viac, je vlastne prostá dobrota ľudského srdca, ako i obyčajná nevedomosť, v akej podstatná časť ľudstva žije. Aj preto tá veľká váhavosť časti predstaviteľov svetového establishmentu, či dovoliť tým menej šťastným na tejto planéte prístup ku vzdelaniu. Vedomosti, viete, to je sila, a čím viac ľudia vedia, tým skôr pochopia tú neférovosť nášho ekonomického systému prerozdelenia vrátane rozdelenia svetových materiálnych zdrojov.

Takže predvídám takú ekonomiku dvadsiateho prvého storočia, ktorá sa konečne vysporiada so zavedenou praxou dnešných ekonomických pomerov i s celou tou neférovosťou, aká v nich vládne. A viete, čo je na tom všetkom zaujímavé, ak to tak môžem zhrnúť ? My sa vlastne môžeme vysporiadať s týmto stavom aj bez toho, aby sme nevyhnutne brali vo veľkom tým, ktorí dnes majú pod palcom deväť desatín svetových zdrojov, a aby sa pritom cítili nejako dotknutí či poškodení. Ani ja sám vám teraz neviem povedať, koľko toho by sa mohlo odobrať mne, aby som sa necítil dotknutý či poškodený.

Žil som na ulici. Takmer rok. Zbieral som prázdne plechovky po parkoch a za päť centov za kus ich odovzdával do zberníc. A z toho som živoril. Poznám dno. Takže poznám rozdiel medzi živorením tam dole a úrovňou, na akej žijem dnes. Môžete mi vziať deväť desatín

všetkého toho, čo teraz vlastním, a aj tak ešte neklesnem na to spomínané dno, ba ani sa len k nemu nepriblížim. Koľkože je to „dost“ ? To je otázka pre tú jednu desatinu svetovej populácie, ktorá disponuje deviatimi desatinami svetových zdrojov. Tak koľkože je to „dost“ ? A do akej miery musia ľudia trpieť, aby ste vy cítili, že už máte dost ? Ibaže toto, len tak mimochodom, už nie je otázka týkajúca sa ekonomiky; to je otázka týkajúca sa **duchovnej sféry**.

Nadviažem na otázku kolegyně, ktorá súvisela s bohatstvom. V prvej knihe ste, tuším, spomínali, že proces materializácie, prejavovania sa, prebieha od myšlienky cez slovo až k činu. A tam niekde bola i zmienka, že ak sa chce človek začať prejavovať, je potrebné postupovať v tomto procese obrátene. Teda konať „ako keby“. Nepokúsili by ste sa rozobrať túto úvahu konkrétne v súvislosti s preberanou problematikou bohatstva ?

Áno, ak máme na mysli tieto tri zložky - vďaka za otázku. Proces tvorenia a prejavovania sa má tri roviny. Takže aj my ľudia, každý z nás, sme vlastne trojzložkové bytosti skladajúce sa z tela, mysle a duše - práve z toho, čo tvorí i samotného Boha. Každý z nás je teda individualizovaným duplikátom triády energií, nazývanej Boh. A túto triádu, v našom jazyku trojicu, tvorí práve telo, myseľ a duša. A tak všetci máme tri centrá alebo tri nástroje tvorenia a prejavu: telo, myseľ a dušu.

Všetko to, čo prebieha vo vašej mysli, teda myslenie, vytvára v tomto svete energiu; ak myslievate intenzívne, dosť často a dosť dlho, toto myslenie sa vo vašom živote prejaví v konkrétnom hmotnom výsledku. Zažili ste to už, však ? Väčšina z vás áno, nepochybne. V roku 1946 tento fenomén rozobral v ohromnom celosvetovom bestselleri **Sila pozitívneho myslenia** istý chlapík, autor literatúry new-age, ktorý sa volá Dr. Norman Vincent Peale.

Našou druhou zložkou procesu tvorenia a prejavovania sa sú slová. Ako vravíte, tak sa i stane. A tak je vaše slovo naozaj istou formou energie. Všade tam, kde rozprávate, produkuje energiu. Je to kreatívna, tvorivá energia. Ak niečo vravievate dosť často a dosť nahlas, verím, že to, čo vravíte, sa prihodí. Ak dvaja alebo viacerí ľudia začnú vraviť to isté, uisťujem vás, že to, čo vravia, sa prihodí. A keď začne vraviť to isté celá skupina ľudí, niet inej možnosti okrem tej, že to, čo všetci vravia, sa zaručene udeje. Nazýva sa to aj skupinové alebo kolektívne vedomie, nuž a práve to, mimochodom, zodpovedá za to, že náš svet je taký, aký je. Naše kolektívne vedomie totiž nedovoľuje dospieť na úroveň individuálneho vedomia mnohých z nás. Zostáva potom na nás, aby sme pozdvihli úroveň kolektívneho vedomia.

Nič na svete nie je silnejšie ako práve kolektívne vedomie. Všetci učitelia, nech už sú späť s akoukoľvek duchovnou tradíciou tohto sveta, vravia v tej či onej forme to isté: „Kdekoľvek sa stretnú dvaja či viacerí ľudia...“ A je to pravda. Svet, ktorý vidíme - a všetko to, čo doň patrí - bol kedysi iba myšlienkou. Väčšina vecí, ktoré vidíme, predstavuje výsledok tvorivého myslenia viac ako jedného človeka - tie veci sú výsledkom mnohých a mnohých ľudí. Táto jednoznačná pravda platí tak pre väčšinu našich inštitúcií, ako i pre celý rad politických, vzdelávacích a výchovných, duchovných, kultúrnych a sociálnych ustanovizní, ekonomické nevynímajúc. Takže ak môžeme kvalitatívne posúdiť a meniť kolektívne vedomie, môžeme posúvať a meniť aj paradigmu našej celkovej, všeludskej skúsenosti na tomto svete. Aj preto sa každý o to pokúša. O tom všetkom sú vlastne masmédiá, prostriedky masovej komunikácie. A o tom všetkom je politika - o pokusoch posúvať a pretvárať skupinové vedomie.

V súčasnosti potrebujeme vidieť náš posun dopredu najmä v **spôsobe**, akým sa pokúšame hýbať kolektívnym vedomím. Politiky už máme všetci dosť a taktiež jej sociálnych dopadov na toto skupinové vedomie. Čo tak duchovné vplyvy na kolektívne vedomie ? Ak budeme môcť vytvoriť nové kolektívne vedomie z našej vlastnej duchovnej pravdy, tej najbytostnejšej

pravdy, ktorá je hlboko zakorenená vnútri každého z nás, potom zmeníme celý svet doslova za noc. Za jedinú noc !

Preto je na tomto svete taká dôležitá literatúra, akú predstavujú aj **Rozhovory s Bohom**, literatúra, ktorá je hrozbou pre určité miesta svetového establishmentu, lebo vytvára rozvodné siete napájajúce sa priamo na to kolektívne či skupinové vedomie.

Je skupinové vedomie vôbec dôležité ? Stavte sa, že je. A preto musíme byť vskutku veľmi obozretní, čo si dovoľíme uvádzať na televízne obrazovky, do kín či tlačiť na stránkach kníh, ako i na to, čo sa rozhodneme sledovať na televíznych obrazovkách či plátnach kín a aké knihy si kúpime. Musíme si dávať pozor na to, čomu vystavujeme svoju myseľ, ako i na to, na čo sme sa rozhodli upriamiť mysle iných. Naším úsilím má byť vytváranie a pretváranie skutočne nového kolektívneho vedomia a uvedomovanie si kolektívnej ľudskej spolupatričnosti. Myslím tým spoločné uvedomovanie si našej všeludskej skúsenosti. Teraz hovoríme popravde o tom, aké je v dnešných časoch potrebné univerzálne uvedomovanie si našej ľudskej jedinečnosti - toho, že v skutočnosti tu na tomto svete existuje len jeden jediný kolektív, **jediné spoločenstvo**, ku ktorému patríme my všetci. Nikto nestojí mimo neho. A v jeho rámci nikto nie je lepší než hocikto iný. Aká neobyčajná myšlienka !

A teraz prejdime na činy, na naše skutky, ktoré tvoria, samozrejme, tretiu rovinu či zložku tvorenia a nášho prejavu - teda to, čo my ľudia robíme s tou ohromnou, kolektívnou energiou, ktorú predstavuje naše telo. Táto zložka prejavu je mimoriadne zreteľná, naozaj mimoriadne. Myslím tým napríklad už len to, ako každým svojím pohybom rozprúdime vzduch. Obyčajné gesto ruky uvedie do činnosti ohromný prúd energie. Takže tú energiu môžete doslova tlačiť smerom k nejakej osobe. Už k vám niekedy pristúpil niekto, keď ste sa cítili zle, položil vám na čelo svoju ruku a len tak tam pri vás stál a nič iné nerobil ? A potom do piatich minút - niekedy dokonca do piatich sekúnd - ste začali pociťovať to pulzujúce teplo, vibrácie, úľavu... Dám ruku do ohňa, že ste vtedy vyriekli niečo v tom zmysle: „Neviem, čo ste to urobili, ale naozaj sa už cítim dobre.“

Samozrejme, ale od týchto prejavov prejdeme teraz ďalej... (a ja sa to tu chystám demonštrovať na tejto dáme, ktorá sa stala mojou manželkou)... nuž ak pôjdeme ešte ďalej a naskutku sa jeden druhého dotkneme, môžu sa udiať neuveriteľné, zázračné veci. Áno, to je tá energia... Naozaj sa môžu udiať neuveriteľné, úžasné veci, lebo tá energia je mimoriadne zreteľná, hoci nemusí byť ani veľmi veľká. Je však veľmi, veľmi výrazná a veľmi, veľmi reálna.

No a teraz o tom, v čom je náš problém - nuž, ľudia si v živote veľmi často jedno myslia, druhé vravia a napokon urobia čosi tretie. Nejde im to tak spontánne ako deťom, „jednotne všetko spolu“. Takže jedno si myslia, ale urobia čosi iné. Alebo čosi povedia, ale pritom si myslia niečo celkom iné. Alebo nepovedia to, čo si naozaj myslia; alebo neurobia to, čo vravia. Viem, že nikomu z vás prítomných v tejto miestnosti sa niečo podobné v živote ešte neprihodilo, ale ja osobne som zažil časy, keď som sa s podobným konfliktom týchto troch zložiek svojho prejavu veruže neraz stretol. I preto tak často nechcem povedať ľuďom, čo si práve myslím, lebo mňa samotného naozaj neteší, čo si niekedy myslím. Ale prečo potom vlastne človek takto myslí ? To zrejme vie len Boh.

Len nedávno som začal z času na čas monitorovať svoje myšlienky. Keď sa mi v hlave vynorí nejaká myšlienka, ktorá sa mi nepozdáva, ktorá akoby ani nebola moja, nenadviažem na ňu ďalšiu myšlienku. Doslova nemá šancu na pokračovanie. Jednoducho ju vyhodím z hlavy. Ak teda nenadviažete na takúto myšlienku druhú myšlienku, pozbavujete ju moci. To je sympatická a dobrá črta na tejto forme energie, ktorá je veľmi krehká, veľmi éterická. Lenže vy nesmiete celkom prestať myslieť, a tak myslíte ďalej, myslíte znova a znova až pokým toho nenamyslíte tak veľa, že sa to všetko stáva výrazom kolektívnej energie. Veď

preto Pogo (postavička z rovnomenného rozkošného komiksového seriálu Walta Kellyho) vyhlásil: „Natrafili sme na nepriateľa, sme ním my sami.“

Takže život sa vám začína meniť, len čo začínate vravieť to, čo si myslíte, a robíte to, čo vravíte. A máte to takto všetko spolu jednotné a ucelené. Potom môžete z týchto troch zložiek svojho bytostného prejavu zmysluplne tvoriť. Zrazu vo svojom živote začnete za veľmi krátky čas vytvárať a dosahovať pozoruhodné výsledky.

Ale na čo ste sa to pýtali ?

Týkalo sa to posolstva vyplývajúceho z tej časti knihy, v ktorej som sa dočítal o priebehu prejavovania sa cez myšlienku, slovo a čin. A najmä zmienky, že ak tento postup obrátime, potom môžeme naše prejavy ovplyvňovať, ako chceme. No a mňa zaujímalo, či by ste nám to nerozobrali trochu podrobnejšie a priblížili túto predstavu...

Aha, vďaka. Vďaka, že ste ma vrátili späť na zem. Pri mne musíte dávať pozor, lebo ináč odbočím od témy, ani neviem ako. V tomto prípade som sa však od nej ani tak veľmi nevzdialil.

Takže myslenie je najéterickejšou formou - alebo povedzme radšej najkrehkejšou, aby sme použili jednoduché slovo - najkrehkejšou formou našej tvorivej energie. Nasleduje slovo, predsa už len materialistickejšia či jednoducho povedané hutnejšia forma. No a potom, samozrejme, prichádza na rad čin, skutok, čo už je, povedal by som, naozaj konkrétna, zreteľná forma dynamickej energie. No a jedným z najrýchlejších spôsobov, ako čosi vytvoriť, ako sa prejaviť vo svojej vlastnej fyzickej podstate, je obrátiť tento zvyčajný postup procesu, ktorým niečo vytvárame.

Zvyčajne všetko tvoríme tak, že najprv o veci premýšľame: „Myslím, že na tú oslavu pôjdem.“ Potom sa na adresu tejto záležitosti slovne vyjadríme: „Matilda, večer na tú oslavu prídem.“ No a napokon pre to čosi aj urobíme, teda sa na spomínanej oslave osobne ukážeme: „Tak, a som tu. Ako som povedal.“ A stalo sa tak preto, lebo dopoludnia som nad touto myšlienkou uvažoval a stotožnil sa s ňou. Takto zhruba a všeobecne vytvárame všetko vo svojej realite, konkrétnom svete.

Aj v tejto miestnosti bolo kedysi všetko v skutočnosti najprv iba myšlienkou v čejsi hlave. Neexistuje nič, čo by kedysi nebolo najprv len myšlienkou v čejsi hlave. Ak však chcete predviesť svetu zopár podivuhodných kúskov s vecami života, potom postupujte v paridigme myšlienka - slovo - čin odzadu. Jednoducho prevráťte poradie postupu a začnite od činu, skutku. To znamená: konajte „ako keby“.

Počas nášho spoločne tráveného času sa tu rozprávame o záležitostiach súvisiacich s bohatstvom. Ak teda chcete žiť v bohatstve, **budte** bohatí a naložte s bohatstvom tak, ako sa s ním má nakladať. Preto ak práve máte iba päťdolárovú bankovku, vyjdite na ulicu, v prvej zmenárni ju rozmeňte a potom po jednom dolári rozdajte piatim ľuďom, ktorí majú ešte menej než vy. Mimochodom, takých ľudí nájdete veľmi ľahko. Vo svojom živote vždy nájdete niekoho, kto má menej než vy, bez ohľadu na to, ako málo máte vy sám. Nie je to tak preto, že tento svet je až také hrozné miesto, ale preto, lebo **také si ho vytvárate vo svojej konkrétnej realite**, len aby ste sami prežívali tú skúsenosť, ktorú práve teraz rozoberám.

Takže pokračujme; kráčate teda po ulici a natrafíte na nich... na ľudí, ktorí majú ešte menej ako vy. No a mimochodom, ak zbadáte takého jedinca, nepociťujte nad ním nijakú ľútosť. Pochopte, že týchto ľudí ste umiestnili do „záberu“ svojej skúsenosti vy. Vy si vytvárate tento zážitok. Vy ste tieto indivíduá pojali do obrazu svojej vlastnej reality. Hovorím akoby na spôsob „uverte rozprávkam“ ako v **Dotyku anjela**, ak to poznáte. Jednoducho, musíte brať realitu takú, aká je; moja je taká a týchto ľudí zas onaká. Ináč budete mať pred sebou

iba vonkajší obraz úbožiačika, ktorého začnete ľutovať. Vo vzťahoch nikdy nevychádzajte z ľútosti; **nikoho** neľutujte. Vychádzajte z úprimného záujmu o človeka, vychádzajte z lásky. Nech je vám však jasné: láska nemá nič spoločné s ľútosťou. Ľútosť má k láske tak ďaleko, ako si len viete predstaviť. Takže ešte raz, neprejavujte ľuďom ľútosť, ale usilujte sa im porozumieť.

Porozumenie vo vašej mysli vraví: „Aha, toto je človek, ktorý sa nazdáva, že ľudia ako on nemajú to, čo by vo svojom živote mohli mať. Ten človek stále žije v zajatí vlastného presvedčenia, ktoré jemu a ľuďom, ako je on, vytvára ich osobitú realitu - a tá je celkom iná ako moja realita a taktiež iná ako najvyššia univerzálna pravda.“ Takže pochopte ich realitu, ale neľutujte ich.

Ďalej nech vám je jasné i to, že títo ľudia tu môžu byť z istej zabehanej predurčenosti. Dnes si napríklad zmyslím zahrať na ulici notorika, ktorý nevydrží bez fľaše lacného vína. Túto rolu hrávam v skutočnosti už celých tridsaťšesť rokov, a tak dnes poobede o 16.45, keď Neale Donald Walsch bude práve kráčať po ulici, istým predurčením môže tu na mňa natrafiť a ja sa mu tak zrazu môžem vyskytnúť takýmto spôsobom v jeho živote a dať mu možnosť, aby si povšimol, aký je on vlastne zámožný. Už sa mi aj chystá dať celý dolár, jeden z tých posledných piatich, ktoré ešte má, čo výrazne zmení moju realitu, doterajšiu situáciu. Pre mňa ten dolár totiž predstavuje ohromnú sumu, hotové bohatstvo. Veď ak od ľudí tu na rohu ulice niečo dostanem, tak sú to výlučne samé drob-niaky, mince najnižších hodnôt. A tento chlapík mi odrazu dáva celý dolár! Nato sa znova poberiem po svojom, splniac si tak svoje tridsaťšesťročné „poverenie“ objavovať sa tu takto na rohu tejto ulice.

Dobre si uvedomte, že nič sa nestáva náhodne. Cesty ľudí sa v ich životoch navzájom pretínajú tými najpodivuhodnejšími spôsobmi; rozchádzajú sa a znovu schádzajú, niekedy aj po dvadsiatich rokoch. A medzi nebom a zemou je toho ešte oveľa viac... ani len o tom nemáte potuchy! Ale nech vám je jasné, že neexistujú nijaké číre náhody, nijaké zhody okolností.

Takže idete po ulici a rozdáte tam svojich posledných päť dolárov. A čo sa stane? Čo bude ďalej? Nuž, práve ste otočili poradie paradigmy myšlienka - slovo - čin. Vykonali ste niečo, **akoby** ste boli zámožný človek. Začali ste rozdávať, a to ešte pred hodinou, skôr než ste urobili toto rozhodnutie, ste si ani len nevedeli predstaviť, že niekedy budete niečo rozdávať, lebo ste sa nazdávali, že vlastne ani nemáte čo, veď sám nemáte dosť. Teraz v tejto chvíli ste si však celkom načistom, že toho veru máte viac ako dosť - máte tak veľa, že ste sa rozhodli dávať z toho iným. Teraz, keď rozdáвате, prežíva vaše telo, čo je zreteľná, hmotná forma energie, istú skúsenosť. A vaše telo, každá bunka vášho tela to vníma: „Pánabeka, veď ja rozdávam peniaze! Len sa na to pozri. A s akou samozrejmou ich púšťam...“ Je to tak nejako ako s oferou v nedeľu v kostole. Poznáte svoje myšlienky pokiaľ ide o vaše peniaze, keď v chráme putuje košíček s oferou a vy už-už vyťahujete peniaze: „Dám celý dolár. Videla si, Mildred? Košíček je už tam. Dnešná kázeň bola skvelá. Dám päť. Úžasná kázeň.“

Vytiahnite dvadsiatku. Prineste si šekovú knižku a vypíšte šek na rovnú **stovku**. Nech vaša farnosť vie, aká je pre vás dôležitá. Ak chodievate do kostola, do synagógy alebo na iné obradné miesto, ktoré vám slúži, vypíšte šek aj na 150 dolárov. Urobte to však iba raz. A nech to vaše náboženské spoločenstvo - či už chodievate do kostola, do synagógy alebo na iné takéto miesto - vie. „Takto dávam najavo, aké dôležité je pre mňa toto miesto, toto spoločenstvo. Míňam peniaze na kadejaké nezmysly, nuž...“ Nuž urobte to, v čom vidíte **zmysel**. Dávajte, dávajte, dávajte - zo všetkého, čo máte, na to, čo považujete za zmysluplné. Tak objavíte, že to vlastne **dáva zmysel vám** samotnému, vám a vášmu životu. **Doláre a zmysel.**

Lebo keď dávate inému, dávate vlastne sebe samému -lebo čo dávaš, to i dostávaš. Peniaze strácajú svoju cenu, len čo na nich začnete lipnúť. Cenné sú jedine vtedy, ak ste ochotní ich púšťať. Zvážte si, tí z vás, ktorí peniaze odkladajú a šetria, **nič z nich nemajú**, nechávajú si vlastne bezcenné nič. A viete, že to platí dokonca aj z ekonomického hľadiska, však ? Čím dlhšie si peniaze ponechávate, tým nižšia je ich hodnota. Aby sa však tá skaza v ekonomike nejako vyvážila, museli sa povymýšľať a zaviesť isté umelé finančné úkony či operácie nazývané úrokové miery, aby vás nejakým úrokom presviedčali, ako sa vám len oplatí odkladať si peniaze, lebo tým zvyšujete ich hodnotu. Napokon môžete byť radi, ak sa vám pri dlhšie uloženej sume peňazí podarí aspoň udržať ich hodnotu.

Nie, nie, takto nie. Peniaze majú najväčšiu cenu vtedy, **keď opúšťajú vašu dlaň**. Jednoducho preto, lebo vás posilňujú v zámeroch: byť niečím, robiť niečo, mať niečo - teda čím chcete byť, čo chcete robiť a čo chcete mať. **Peniaze majú cenu, len keď opúšťajú vašu dlaň**. My si však budeme vymýšľať akési umelé ekonomické operácie -úrokové miery a kadečo iné, ako som už spomínal - len aby sme ľudí presviedčali, aby si peniaze odkladali a tak na nich lipli. Ak chcete, čosi si pokojne našetríte. To je v poriadku. Ja sám si veľa peňazí neponechávam. Radšej ich púšťam, nech idú, nech si len idú. Ved' viete, preto sú peniaze peniazmi.

Ale aby som odpovedal na vašu otázku - keď zameníte paradigmu BYŤ - ROBIŤ - MAŤ, začnete sa prejavovať „**akoby**“ a vaše telo, každá bunka vášho tela, začne chápať, čo si myslíte, kto v skutočnosti ste. Keď som bol malý, môj otec mi vravieval: „Čo si myslíš, že kto si ?“ Odvtedy sa celý život pokúšam nájsť odpoveď na túto otázku. A celé moje telo sa usiluje o to, čo si o tom naozaj myslím.

Len čo sa moje telo začne hýbať vo svojom poli tej zreteľnej hmotnej energie, začne zároveň hýbať vecami dookola - napríklad začne niečo rozdávať. Moje telo odrazu... No, tak ako vaše vlasy - hm, cvičíte si svoje vlasy ? Ja mám tie svoje vycvičené. Už roky si ich češem presne takto. Moje vlasy sú naozaj nacvičené. A podobne môže byť cvičené celé vaše telo, nielen vlasy. Áno, takto sa dá vycvičiť celé telo. A vaše telo už dostáva posolstvo: „Mám to, čo by som chcel mať. Už to mám.“ A tak, keď raz prekročíte takúto ohromnú bariéru v myslení... nuž, všetko sa začne meniť. Preto, lebo sa nazdávate, že to, čo chcete, nemáte, a tak sa vložíte do úsilia získať to - konkrétne, viac peňazí. Len čo ich nadobudnete, už ich **máte**; potom je to už len otázka množstva núl za prvou číslicou. Rozumiete ? Takže zistíte, že to, čo ide, to i príde. Nie preto, lebo ste svetu predviedli zopár podivuhodných ušľachtilých kúskov, ale preto, lebo vám konečne došlo, kto naozaj ste; lebo ste pochopili pravdu o sebe. Na akejsi univerzálnej kozmickej úrovni. Vesmír vašej mienke o sebe nikdy nevraví nie. Počuli ste dobre, čo som práve povedal ? Povedal som, že vesmír vašej mienke o sebe nikdy nevraví nie. Iba čo ju podporuje. Vesmír je skutočne úžasný. Pretože vás podporuje Boh. A Boh, pochopíte, je akoby hnojivom vesmíru. No ale som tomu dal; tužil som, že zo mňa vyjde čosi také hnusné. Skrz-naskrz odporné prirovnanie. Totálna juxtapozícia len kvôli tomu, či vaša myseľ znesie aj tú najohavnejšiu myšlienku. Lebo - a teraz to myslím tak decentne, ako sa len dá - lebo Boh je naozaj tým, z čoho všetko vyrastá, z čoho sa všetko rodí. Aj vy. Úľava; pomohlo to trochu ?

Takže, nech už je to čokoľvek, čím by ste chceli byť, čo by ste chceli robiť alebo čo by ste chceli mať - vypočujte si teraz tajomstvo, poznajte pravdu: učinite **niekoho iného**, aby bol tým, čím chcete byť vy, aby robil to, čo chcete robiť vy, a aby mal to, čo chcete mať vy. A samého seba berte ako **zdroj**; nie ako **recipienta**, príjemcu a užívateľa toho všetkého, čo by ste chceli v živote prežívať. Lebo vy v skutočnosti ani nie ste tým recipientom, príjemcom a užívateľom, ale vy ste a vždy aj budete zdrojom. Keď si predstavíte samých seba ako zdroj toho všetkého, čo by ste si sami želali dostávať, stanete sa nesmierne **blahodarným**. Potom sa z vás stane dobrodej. Doslova „čarodej-dobro-dej“. A možnože vás budú takto nejako aj volať - „dobrodej“ - alebo dobrodinec.

Vás však ešte vždy čosi zaujíma. Rád vám to objasním, ako len najlepšie budem môcť a vedieť. Na čo sa teda chcete spýtať ?

Počúval som, porozumel a chápem. Mohli by ste sa však upíamtiť na ten špecifický problém, na ktorý človek narazí, keď chce niečo vykonať, ale v jeho vlastnom vnútri sa proti tomu čosi vzoprie, lebo v ňom ešte vždy pretrváva presvedčenie a strach, že ak niečo rozdá, tak potom to už nebude mať. A v tom je ten háčik, ako sa vraví, v tom vnútornom vzopre-tí sa voči skutku. Zaujímalo by ma, čo s tým, ako sa s tým vysporiadať.

Ak chcete vedieť, čomu naozaj veríte, ak sa naozaj chcete dostať k podstate svojej viery, ktorá - takmer sa mi žiada povedať - poháňa váš život, prizrite sa bližšie na to, voči čomu sa vzpierate. Najmä sa však pozrite na to, prečo sa vôbec vzpierate zmenám.

Nie je na tom nič zvláštne - vzpierame sa voči tomu, o čo nechceme prísť, a to, o čo nechceme prísť, je práve to, čomu úprimne veríme. To nie je naozaj nijaké zvláštne vykonštruované tvrdenie; vyjadruje len to, čo je celkom zrejmé. Lenže my ľudia niekedy ignorujeme práve to, čo je najzrejmšie, najsamozrejmšie, a vôbec si to nevšímame. A tak keď vidím, ako ľudia úporne vzdorujú nejakému názoru, zmene, myšlienke či koncepcii, vždy im vravím - presvedčte sa, či to, čo vám vnútorne bráni pripúšťať akúkoľvek zmenu, je vaše hlboko zakorenené presvedčenie. A potom uvážte, či vám otrocké pridržiavanie sa vlastného presvedčenia, vlastnej pravdy, naozaj prospieva. Skutočne sa poriadne zamyslite, či vám je to vaše presvedčenie na niečo dobré. Je to zvláštne, ale ozaj len málokomu z nás také zaryté vnútorné presvedčenie prospieva. Pozoruhodné.

Keď som tak spätne preberal všetky svoje niekdajšie hlboké presvedčenia či vnútorné pravdy a podrobil ich neúprosnej otázke, či mi vôbec nejako prospelo silou-mocou sa ich pridržať a lipnúť na nich, až s údivom som skonštatoval, koľkých takýchto svojich hlbokých právd a presvedčení som sa neskôr rozhodol skrz-naskrz vzdať. V mojom živote sa vyskytlo zopár pozoruhodných presvedčení, vrátane takých povrchových a triviálnych, až som takmer v rozpakoch, či ich tu vôbec spomenúť. Povedzme toto: „Naozaj nie som príťažlivý človek.“ Myslím fyzicky, telesne príťažlivý. Dovoľte mi, aby som vám o tom trochu porozprával. Chcem sa s vami o niečo podeliť. S peniazmi to síce nemá nič spoločné, ale aj tak. Spomínam si, že raz som chodieval s veľmi príťažlivou ženou. Bola to nádherná žena. Raz večer sme sa chystali vyjsť si niekam von; bývali sme v jednom dome. Pamätám si, že sme vtedy stáli pred zrkadlom - pozeral som sa na jej obraz v tom zrkadle a poznamenal som: „Si úchvatne krásna; prečo vlastne chodíš s človekom, ktorý vyzerá tak nemožne ako ja ?“

Zaujímavé konštatovanie, nie ? Svedčí o tom, akú nízku mienku som o sebe vtedy mal. Presne toto som však vyriekol, načo ma dotýčná dáma šokovala svojou reakciou. Práve si česala vlasy; šmarila kefu na toaletný stolík, odopla náušnice, ktoré si len pred chvíľkou nasadila, a začala si dávať dole náhrdelník. „Čo to robíš ?“ spýtal som sa.

„Nemienim ísť von s niekým, kto si tak málo váži...“ začala odpovedať a urobila pauzu - myslel som si, že dopovie „samého seba“, ale ona dodala: „...kto si tak málo váži moju osobu.“

„Čo ? ! Kto tu vraví, že si ťa málo váži ?“ zareagoval som.

„Tak ty si myslíš, že mám taký otrasný vkus ? To si o mne myslíš ? Chcem, aby si vedel, že ja mám veľmi dobrý vkus a tá tvoja otázka ma uráža.“

Takto som o tom ešte nikdy predtým nerozmýšľal. Veľmi zaujímavý postreh, však ? Ani neviem, prečo som vám tú príhodu spomenul, hádam len aby som sa utvrdil, aký som bol kedysi nerozumný. Mal som na seba zvláštny názor, ktorý sa spomínanej dáme priechil.

Vyhotovil som si zoznam tých svojich vžitých pravd a presvedčení, ktoré mi bránili vyvíjať sa a meniť k lepšiemu - od tých najpovrchnejších, týkajúcich sa mojej fyzickej (ne)príťažlivosti, až po tie **oveľa vážnejšie** presvedčenia: že Boh nie je na mojej strane, že tento svet je hotové hryzovisko, že každý proti mne čosi má, že s týmto systémom sa neradno púšťať za pasy - všetko hlboko zakorenené presvedčenia, ktoré hýbali mojím životom. A pozoruhodné je i to, koľké mi vôbec neposlúžili.

Takže keď vidím, ako sa ľudia čomusi tvrdošijne vzpierajú, vravím im: „Dobre sa nad tým zamyslite. Ide totiž o vaše presvedčenie, o vašu vnútornú pravdu. Uvážte, či vám je to vaše presvedčenie na niečo dobré.“ Stavím sa, že v ôsmich prípadoch z desiatich je vám dnes to vaše staré presvedčenie už nanič. Poslúžilo vám raz? Je to možné. A slúži vám ešte i teraz? Pochybujem. A predsa, to, čomu sa vzpierate, to pretrváva. Iba to, na čo sa pozeráte a čo vlastnité, sa môže vytratiť. A aj sa vytratí, len čo na to zmeníte názor.

Aj ja v sebe pociťujem to vzpieranie sa voči niečomu, istý vzdor, no ignorujem ho. Jednoducho preto, lebo teraz som už múdrejší. Viem, že to, čomu vzdorujeme, pretrváva; a to, na čo hľadáme, sa vytratí. Takže vždy, keď pocítim voči niečomu vnútorný vzdor, viem, že ide o moje hlboké presvedčenie, o moju pravdu, o to, čo sa skrýva za tým vzdorom. Kedykoľvek a v akejkolvek forme sa u mňa objaví ten známy vzdor, viem, že sa to týka môjho hlbokého presvedčenia, že za tým vzdorom je vždy ložisko veľkej pravdy. A keďže to už viem, celkom ten pocit vítam; viete, ten pocit vnútorného nepokoja, keď sa cítim nesvoj. Pozrite sa, život sa začína tam, kde sa končí zóna komfortu, pohodlia a pokoja.

Teraz vysvetlím, čo myslím tým, že život sa začína tam, kde sa končí zóna komfortu. Nuž, všetky méty, ktoré sú pred vami... všetky vaše najväčšie životné možnosti sa nachádzajú práve na opačnej strane, ako je vaše pohodlie, pokoj, váš komfort. Zvyčajným zámerom každého z nás je dospieť do istého stavu pohodlia či pokoja. A to nielen fyzického, no v skutočnosti častejšie najmä mentálneho. Keď sa po mentálnej stránke cítime v pohode, zároveň mentálne stagnujeme - iba si tak ledabolo voľkáme, nezávisle vegetíme, povedali by sme dnes, mentálne, ale i duchovne. Životné vzruchy sú však kdesi na celkom opačnej strane tohto stavu. Vzrušujúca aktivita života leží veru presne na opačnej strane našej zóny pohodlia. Nebezpečenstvo stavu takéhoto komfortu je, samozrejme, v tom, že človek vnútorne nerastie, nevyvíja sa. Vôbec nepozdvihuje svoje znalosti, vnútorne neexpanduje. Cíti sa pohodlne, je mu dobre tak, ako je, ibaže nerobí nič pre svoj duchovný rast.

A tak vždy keď sa cítim rozrušený, nesvoj, sústredím sa na tento svoj vnútorný pocit a usilujem sa doň preniknúť. Lebo práve to, čo ma znepokojuje a zneisťuje, ma jednoznačne vnútorne obohacuje, rozširuje môj obzor sebapoznania, podnecuje rast mojej osobnosti, znásobuje a zvýrazňuje podobu toho, kto som. A preto všetko to, čo ma v živote rozruší, zneistí či znepokojí, sústredene a podrobne rozoberám.

Uvediem ešte jeden príklad. Pred ôsmimi, desiatimi rokmi som sa díval na jeden film; nie americký, bol to nejaký zahraničný film, v ktorom dominovala mimoriadne naturalistická lúboštná scéna. Veľmi živá, s množstvom nahoty a nespútaného sexu. V tej chvíli som sa cítil veľmi nesvoj a akosi neprijemne. Sledoval som tú dynamickú scénu a rozmýšľal som: „Prečo ma to tak znepokojuje a vyvádza z miery? Ako je možné, že podobné vnútorné rozpoloženie vo mne nevyvoláva Sylvester Stallone, keď priamo pred mojím zrakom každú chvíľu kohosi surovo odkráľuje? Neuveriteľné surovosti a násilie, a ja sa na to dívam akoby nič, možno trochu s údivom, ale určite nie znepokojený či vyvedený z miery. A hľa, jedna posteľová scéna plná nahoty a sexu, a vo mne hneď čosi zneistie, vyvolá neprijemný trápny pocit.“

Stalo sa to pred ôsmimi, možno desiatimi rokmi a ja som sa tým zaoberal ešte dlhý čas. Čo ma na tom tak znepokojilo; prečo som sa vtedy cítil celý nesvoj? Premýšľal som nad touto otázkou a napokon som prišiel na zopár odpovedí, ktoré celkom zmenili môj život

a najmä môj celkový postoj k sexualite - svojej vlastnej i všeobecne ľudskej - a viedli ma k samozrejmej otvorenosti tešiť sa i z tohto aspektu mojej osobnosti, ktorý tvorí takú silnú a pritom prirodzenú súčasť môjho bytostného ľudského naturelu.

Taktiež som však zmenil svoj postoj k násiliu. Teraz keď vidím na obrazovke surové násilie, ovládnu ma presne také isté pocity, aké som kedysi mával pri sledovaní sexuálnych scén. Na tie sa dnes pozerám osobitne v pohode; scény násilia ma však vyvádzajú z miery, neteším sa, že sú na obrazovkách vôbec prezentované, dokonca to neakceptujem.

Uviedol som síce jednoduchý príklad, ale išlo mi v ňom najmä o to, aby som poukázal, že vo svojom živote som sa naučil zamerať svoju pozornosť na čokoľvek, čo vo mne vyvoláva nepokoj a zneisťuje ma, potom do toho preniknúť a bližšie sa s tým oboznámiť, lebo tu niekde sa pravdepodobne nachádza čosi, čo chcem na sebe napraviť a zlepšiť, prinajmenšom bližšie spoznať, aby som vedel, či je pre mňa vôbec nejako prospešné dať sa tým vyvíeť z miery a znepokojiť.

Takže keď vravím, že život sa začína tam, kde sa končí vaša zóna komfortu, pohodlia a pokoja, tak si za tým aj stojím. V zóne nášho komfortu nepulzuje skutočný život, len akési pomalé dožívanie. Nazdávam sa, že ľudia by mali byť vytrhnutí zo svojho pohodlia a pokoja aspoň šesťkrát za deň. Ak sa vám to nestáva, **urobte pre to niečo**, čo vás vyburcuje, znepokojí, vyvedie z miery. Jednoducho sa o niečom rozhovorte, začnite spievať alebo tancovať. Chodte na film plný sexu.

Takže len čo sa začnem cítiť nesvoj, vravím si: „Aha, opäť sa hlási ten chúlостivý nepokoj. Tak nech len vstúpi ďalej.“ V skutočnosti ma ten môj nepokoj upokojuje - ak to teda dáva nejaký zmysel.

Viete, čo je to Božská dichotómia? Nachádzam pokoj vo vlastnom nepokoji; v tom počiatočnom momente konštatovania - „Ach, ale ja nemám,“ či - „To nie je nič pre mňa.“ A suma narastá. Pred chvíľou ma práve požiadali, aby som prispel na nejaký veľmi dôležitý projekt, a ja som si hneď zapísal myšlienku: „Tak vieš čo -konaj to, čo kážeš!“ A tak som vypísal šek na desaťtisíc dolárov na ten spomínaný dôležitý projekt. V poriadku. Vypisujem ten šek a vravím si: „Veď toto je dokonca i na moje pomery privysoká suma...“ Začínam sťažka dýchať; veď to poznáte. Začnite sťažka dýchať. Vypíšte šek a vložte ho do obálky. Mám to naozaj odoslať? Ibaže ten pocit vnútorného nepokoja, háklivej neistoty, to: „Ú... ú...; nie som si celkom istý; no... ja naozaj neviem...“ vlastne znamená, že som si absolútne načistom. Je to neklamné znamenie, že ku mne prehovorila najbytostnejšia a najzvrchovanejšia časť mojej osobnosti -a to spôsobom, ktorý rozochvieva každú bunku môjho tela a ktorý som vlastne kedysi nazýval vnútorným nepokojom, no teraz ho volám signálom Božskosti. Prenikni doň, nevyhýbaj sa mu!

Vždy keď som si odoprel prežívať pocit svojej vlastnej veľkosti, stalo sa tak skôr preto, lebo som sa vyhol vnútornému nepokoju, než aby som doň prenikol - a tak som sa vlastne uzamkol a izoloval mimo tej sféry, kde vo mne sídli radosť. A to nielen na tú danú chvíľu či na nejaký istý čas, ale na **celý celučičký čas**.

Teraz si poniektorí z vás zaiste vravia: „Ale čo obozretnosť?“ Nuž tým vravím: „Obozretnosť či opatrnosť, tú hodte za hlavu! Veď o čo už len môžete prísť, ak nie o všetko?“ Kým nie ste ochotní prísť o všetko, nikdy nič nebudete mať. Lebo vy sa domnievate, že je to celé iba o tom všetkom, čo práve teraz máte a na čom tak lipnete. Lenže práve to, čoho sa silou-mocou držíte, vám prekĺzne pomedzi prsty, ani nebudete vedieť ako. A to, čoho sa vzdávate, to sa k vám sedemnásobne vráti. Pretože to vaše premilé lipnutie na niečom v mene príjemného a dobrého života je ten najvýraznejší prejav toho, ako sa vlastne vedome tomuto životu a všetkým ostatným ľuďom odcudzujete: „Pozrite, ja som tu a vy všetci ostatní tam. Ja mám toto všetko, toho sa ja budem držať a ničoho sa nevzdám.“

Ak sa však toho, čo máte, vzdávate, je to ten najúžasnejší prejav vášho presvedčenia, že neexistuje nijaká hranica, kde sa vy končíte a ja sa začínam. A preto keď vám niečo dávam, spätne to vlastne dávam aj samému sebe -v tom najreálnejšom zmysle. Navždy si zapamätajte nasledujúce dve slová - a dajte si ich aj vytetovať na zápästie ľavej ruky: **BUĎ ZDROJOM !** Budte ostatným zdrojom všetkého, čo by ste si sami želali pre seba. Vychádzajte práve z toho: **Ja som zdroj.**

Ak chcete, aby bol váš život čarovným zážitkom, sami doň vnášajte viac čara. Ak chcete vo vo svojom živote viac lásky, sami doň vnášajte viac lásky. Ak chcete, aby bol váš život radostnejší, sami doň vnášajte viac radosti. Budte pre iných v ich živote zdrojom všetkého, čo by ste si sami želali mať vo svojom vlastnom živote.

Ak chcete mať vo svojom živote viac peňazí, dávajte ich iným. Čohokoľvek chcete mať vo svojom živote čo najviac vy sami, to dávajte. Či už je to porozumenie... či múdrosť... áno, budte iným zdrojom múdrosti. Ak chcete viac trpezlivosti, viac uznania, viac láskavosti, viac lásky - aj tej telesnej...celý zmysel je v tom, že práve takto to funguje. **Naozaj to funguje.**

A vďaka tomuto procesu, ako i procesu vlastného bytostného prejavu na úrovni **bud' tým, kým naozaj si**, nadobudnete prakticky cez noc skúsenosť bohatého, plného a správneho prežívania svojho života. Potom vás svet odmení a zahrnie tým všetkým, o čo ste sa predtým márne usilovali celé roky.

Nech je teda váš život zdrojom, nech z vášho bytia prýštia tie najlepšie skutky. Budte šťastní, budte bohatí, budte múdri, budte tvoriví, budte chápaní; budte vodcom, budte tým, kým skutočne ste, v každom okamihu svojho života. Vyjdite zo seba a budte zdrojom. Potom budete nielen správne a naplno prežívať svoj život, ale zároveň sami si ho budete **vytvárať**; budete žiť, nie iba existovať.

(**)

NA ZÁVER

*Nepovažujem sa za povrchného, nedbanlivého človeka. Dobre vidím a vnímam problémy biedy, nedostatku a chudoby, ktoré sužujú a nivočia svet. Chápem, že pre obrovskú časť populácie tejto planéty pojem „svetové bohatstvo“, ako ho dnes väčšina ľudí používa, veľa toho nehovorí. Pre nich má oveľa väčší význam slovo **prežiť**.*

*Mne je však celkom jasné, že takto to byť vôbec nemusí. Nikto z vás by sa nemal strachovať, ako a či prežije zo dňa na deň. V rámci základnej ľudskej dôstojnosti by mal mať každý človek zabezpečený dostatok potravín, oblečenia a vyhovujúce bývanie. To, prečo sa my ľudské bytosti prirodzene a slobodne nedelíme o všetko, čo máme (nepatrné percento svetovej populácie vlastní obrovské percento svetových zdrojov), nie je nijakou záhadou. Väčšina ľudí je presvedčená o všeobecnom „nedostatku“. To znamená, že veria - dokonca aj tí, ktorí majú všetkého bohato nadostač (či **práve** tí, čo majú všetkého nadostač) - veria, že na svete nie je všetkého dostatok, že to „nevystačí“. Alebo ináč povedané, keby mal každý na tejto zemi svoj spravodlivý diel, potom tí z nás, ktorí teraz majú nepomerne prehnaný diel, by nemali „dost“. Táto úvaha vedie priamo k nie nedôležitej otázke: **Kedy je „dost“ vlastne dost' ?***

Pre ľudí, pre ktorých hlavná odmena, najväčšie zadosťučinenie a najúžasnejší zážitok ich života sa priamo odvodzujú z kvality ich prežívania tohto života a vlastného bytia, **je čokoľvek, čo práve majú, dost'**. Takúto lekciu sa nám usilujú vštepovať niektorí duchovní učitelia, ktorí sa vzdali všetkého, čo mali, a žijú svoj život v odriekaní. Pritom nás vôbec nepresvedčajú, že samotné odriekanie je nevyhnutné na to, aby sme nadobudli pocit skutočného šťastia. Usilujú sa len poukazovať na to, že pre tento pocit **nie sú nevyhnutné** materiálne statky. Ved' keď človek prechádza z vysokého, uvedomelého štádia svojho bytia na úroveň praktického konania v konkrétnom hmotnom svete, nadobúda pocit správneho a zmysluplného prežívania života a jeho boj o prežitie sa z neho vytráca - nahrádza ho ozajstné, pravé bohatstvo života.

Vďaka takýmto podnetom z **Rozhovorov s Bohom** (ďalej len **RSB**) zatúžil som sa dozvedieť, ako to prakticky dosiahnuť. Úprimne som chcel vedieť, ako pretransformovať svoju aktivitu v realite bežného pracovného dňa do posvätnej sféry sebayjadrovania či prejavovania, KTO NAOZAJ SOM. Výsledkom bola inšpirácia v podobe malej knižôčky **NOSIČI SVETLA**; tí, ktorí ju čítali, mi povedali, že im osvetlila a priblížila prinajmenšom toto mystérium života. Spomínanú knižôčku máme k dispozícii v našej neziskovej nadácii ReCreation, ktorú sme spolu s manželkou Nancy založili pred niekoľkými rokmi, aby sme zvládali celý ten nával prichádzajúcej energie v podobe listov (dnes je to už takmer 300 listov týždenne zo všetkých kútov sveta) reagujúcich na posolstvo série **RSB**, a aby sme to posolstvo ďalej šíрили.

Ak však chcete nadobudnúť oveľa intenzívnejší a živší, interaktívnejší zážitok, naša nadácia každý rok organizuje tri päťdňové intenzívne kurzy „Recreating Your Self“ („Pretváranie samého seba“), na ktoré sa u nás môžete prihlásiť. Sú založené na rozvíjaní posolstiev **RSB** a určené najmä tým, ktorí sa chcú hlbšie zamýšľať nad spôsobom svojho doterajšieho prežívania života a hľadať možnosti pozitívnych zmien. Viac informácií o týchto kurzoch duchovných cvičení získate, ak napíšete na túto adresu:

CWG Recreating Your Self
Retreats ReCreation Foundation PMB 1150
1257 Siskiyou Blvd.
Ashland, OR 97520

S mnohými otázkami týkajúcimi sa tematiky bohatstva -a tým aj všetkých na ňu nadväzujúcich problematik, ktorým sa venujú **RSB** - sa môžete navyše oboznámiť v pravidelných informačných vestníkoch, ktoré vydáva naša nadácia. (Pomenovali sme ju ReCreation - PreTvorenie, lebo vychádza z posolstva kníh **RSB**, že zmyslom života je nanovo **pretvárať** samých seba vo veľkolepej perspektíve tej najlepšej predstavy, akú o sebe máme, KTO SME.) Vestníky obsahujú otázky čitateľov ako na to. Osobne odpovedám na každý list. Ak by ste chceli zostať „napojení“ na energiu **RSB**, môžete si na rok predplatiť 12 čísiel tohto informačného vestníka za 35-dolárový poplatok (45-dolárový pre záujemcov mimo USA), odoslaný na adresu našej nadácie.

Z našich aktivít napokon ešte jedna - vydavateľstvo Hampton Roads Publishing Company pripravilo nádhernú kolekciu tých najlepších a najzaujímavejších úvah, otázok a odpovedí za posledných päť rokov pod názvom **Otázky a odpovede vyplývajúce z Rozhovorov s Bohom**. Táto kniha spolu s publikáciou **Sprievodca RSB**, taktiež z toho istého vydavateľstva, sú neoceniteľnými pomocníkmi pre všetkých tých, ktorí túžia a usilujú sa hlbšie porozumieť posolstvám z **RSB** a prakticky ich uvádzať do každodenného života.

Tak či tak, úprimne verím, že my všetci môžeme preniknúť do problematiky bohatstva ešte hlbšie a tak objaviť, čo bohatstvo v našom živote skutočne predstavuje a ako ho dosiahnuť. Dúfam, že si všetci zapamätáme, ako sa máme nezištne a slobodne deliť o všetko, čo máme a čo je v nás. Viem, že niektorí z nás tak naozaj budú konať. Ale raz nadíde čas, keď tak

budeme konať všetci. Kedysi sme už vedeli žiť bez očakávaní, bez strachu a obáv, bez nárokov a bez potreby mať nad niekým prevahu či byť lepší ako ostatní. Ak sa dokážeme vrátiť späť na túto úroveň svojho bytia a takéhoto prežívania života, budeme vedieť naprávať a skvalitňovať nielen svoje vlastné životy, ale aj celý tento svet. Bud'te požehnaní.

Přes 7000 stran a 3000 obrázků o Vesmírných lidech najdete na internetu:

www.vesmirni-lide.cz

www.vesmirnilide.cz

www.andele-svetla.cz

www.andelesvetla.cz

www.universe-people.cz

www.universe-people.com

www.cosmic-people.com

www.angels-light.org

www.angels-heaven.org

www.ashtar-sheran.org

www.himmels-engel.de

www.angeles-luz.es

www.angely-sveta.ru

www.anges-lumiere.eu

www.angelo-luce.it

www.anioly-nieba.pl

www.feny-angyalai.hu

(snadno získáte také v knihovnách a internetových kavárnách)

26.9.2007

IVO A. BENDA